

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Kmetijski pouk v osemletkah

Lani je republiška skupščina sprejela resolucijo o kmetijstvu. Resolucija govori tudi o kmetijskem izobraževanju, o njegovih pomanjkljivostih in nujnosti, da se mu posveti večja družbena skrb. Povsod se je ponavljal isti refren: kmetijstvu je treba pomagati, treba mu je dati takšno življenjsko tekočino, da bo zaživel, se razcvetelo in razvijalo.

Kakšno vlogo ima strokovna usposobljenost kmetov, ni treba ponavljati. Ne samo tistih, ki se že ubadajo z vsakodnevnimi krizami in težavami, ampak tudi onih, predvsem mladih, ki bodo čez čas prišli za vaveti očeto-vega posestva in skrbeli za njegovo rast in boljši pridelek.

Se bolj pa smo bili veseli novice, da so pristojni republiški organi sklenili uvesti na podeželske osnovne šole kmetijski pouk. V njegovem okviru bodo učenci združevali teorijo s prakso. Pri tem bodo šoli pomagala kmetijska posestva, kombinati in zadrage. Predavali bodo njihovi strokovnjaki, praktični pouk pa se bo odvijal na njihovih obdelovalnih površinah.

Pračakovali smo, da bodo kmetijski pouk uvedli na vse podeželske osemletke. Zmotili smo se. Dve leti naj bi takšen pouk tekel le poskusno, in to samo na nekaterih šolah v Sloveniji! Zakaj samo poskusni pouk, in to samo na nekaterih šolah. Ali nismo s kmetijskim šolstvom v zadnjih letih že dosti poskušali in bolj malo dosegli? Ali ni bila to dovolj velika šola in napotek, kako ne smemo delati in kako moramo? Če bomo storili tako, nam ne bo nihče nasprotoval, najmanj pa starši otrok, ki bodo obiskovali kmetijski pouk. Po tolikih razpravah, premislekih, resolucijah in sklepkih tudi denar in predavateljski kader ne bi smel predstavljati ovire. Preidimo od besed k dejanjem. Če bodo naše rešitve polovičarske, bodo skupščinska resolucija in vsa pozitivna in dobronamerna prizadevanja izgubila svojo težo!

J. Košnjek

Delovni program SZDL do konca leta

Minuli torek, 9. septembra, je bila v Kranju seja izvršnega odbora občinske konference SZDL, kjer so med drugim razpravljali o delovnem programu občinske konference socialistične zveze do konca leta. Člani odbora so na seji podprli stališče, da mora v prihodnje socialistična zveza nadaljevati s politično-organizacijsko prakso začeto ob skupščinskih volitvah.

Da bi v prihodnje obdržali čimbolj tesno povezavo s krajevnimi organizacijami, bodo že ta mesec pripravili seminar za predsednike in sekretarje krajevnih organizacij socialistične zveze, na katerem bodo razpravljali o vlogi in nalogah socialistične zveze, o družbeno-ekonomskem razvoju občine in o nekaterih organizacijskih vprašanjih organizacij SZDL. Razen tega pa so se na seji zavzeli, da je v prihodnje treba sodelovati tudi z vodstvi drugih organizacij v občini. Tako bodo pripravili sestanke z vodstvi Ljudske tehnike, RK, Gasilske zveze in športnimi delavci. Skupaj z občinsko skupščino in sodnimi organi pa bodo pripravili posvetovanje o delu in nalogah poravnalnih svetov.

Prav tako bodo do konca leta nadaljevali z izobraževalno akcijo občanov o vprašanjih vseljenske obrambe.

Predsednik ZSJ v Iskri

Jutri (četrtak) dopoldne bo obiskal kranjsko tovarno Iskro predsednik zveze sindikatov Jugoslavije Dušan Petrovič-Sane. Pogovarjal se bo s predstavniki podjetja Iskre in družbenopolitičnih organizacij. A. Z.

mešanica kav
EKSTRA

**VSAKOMUR PRIJA
KAVA ŠPECERIJA**

Izvršni odbor pa bo pripravil s poslanci republiškega zbora in gozdarskimi strokovnjaki javno razpravo o gospodarjenju z gozdovi, nadalje se bo zavzemal za uresničitev načrta nadaljnega izpopolnjevanja mreže osnovnih šol in otroških varstvenih ustanov, zavzemal pa se bo tudi za različne oblike združevanja odbornikov ali poslancev in za sodelovanje letih z družbenopolitičnimi organizacijami, občinsko skupščino in volivci.

Predloženi delovni program pa so nazadnje člani izvršnega odbora dopolnili. Sklenili so, da se mora tudi SZDL vključiti v pripravo na izoblikovanje kulturne skupnosti, da mora sodelovati v razpravi o nadaljnjem razvoju skupščine in srednjeročnem planu in da nadaljuje z že začeto razpravo o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Razen tega pa bodo v delovni program zajeli tudi sklepe bližnjega seminarja. A. Z.

Premajhna skrb za telesne invalide

To so na zadnjem posvetu poudarili predstavniki telesnih invalidov kranjske občine, ki so se sredi junija letos udeležili ustanovne skupščine telesnih invalidov v Kranju in na kateri so ustanovili medobčinsko društvo telesnih invalidov za Gorenjsko. Na posvetu (bil je minuli četrtek v Kranju) so namreč menili, da bi moral Komunalni zavod za socialno zavarovanje skrbneje in temeljiteje obravnavati telesne invalide na Gorenjskem.

Na posvetu so tudi sklenili, naj izvršni odbor društva že na prvi seji obravnava nadomestila invalidom zaradi zmanjšane delovne sposobnosti ter obsodi primere, ko delovne organizacije premeščajo invalide na takšna delovna mesta, kjer je potreben zdrav človek oziroma polna delovna storilnost.

Razen tega pa so na četrtkovem posvetu podprli sklepe ustanovne skupščine, da bo izvršni odbor do konca leta ustanovil podružnice društva telesnih invalidov v vseh petih gorenjskih občinah, da bo društvo sodelovalo z vsemi športnimi in drugimi organizacijami in da bo, kolikor bodo dovoljevala fi-

nančna sredstva, pomagalo tudi denarno telesnim invalidom na Gorenjskem.

Na posvetu so izvolili tudi 9-članski odbor podružnice za kranjsko občino.

A. Z.

obiščite nas v 100 trgovinah po gorenjski

ŽIVILA

Referendum za združitev železarn uspel

V ponedeljek, 15. septembra, so zaposleni v vseh treh slovenskih železarnah — na Jesenicah, v Štoreh in na Ravnah — na referendumu odločali o združitvi. Po zadnjih podatkih je za združitev glasovalo 78,90 odstotka od 11.783 zaposlenih v vseh treh podjetjih. Na Jesenicah se je od 6082 zaposlenih udeležilo glasovanja 93,42 odstotka zaposlenih, za združitev pa jih je glasovalo 80,89 odstotka. Izmed 28 glasovalnih mest v Jeseniški železarni so najboljše volivne rezultate dosegli v strugarni valjev — 92 % glasov za združitev, v elektrotrodnem oddelku — 85 % in žebeljni 82 odstotkov.

Na Ravnah je od 3453 zaposlenih glasovalo 95,60 odstotka zaposlenih za združitev pa se je izreklo 71,71 odstotka, med tem ko se je v Štoreh udeležilo referenduma 98,48 odstotka članov kolektiva, za združitev pa jih je glasovalo 88,92 odstotka.

vg

V okviru prijateljskega sodelovanja med občinama Zelezna Kapla in Kranj bo v soboto, dne 20. 9. 1969

Koroški večer

z naslednjim sporedom:

- ob 17. uri: sprejem gostov na ploščadi pred občinsko skupščino
- ob 17.30: na Trgu revolucije promenadni koncert godbe na pihala iz Zelezne Kaple
- ob 19.30: V Domu Partizana v Stražišču koncert združenih pevskih zborov »France Pasterk-Le-nart« iz Zelezne Kaple in Sentvida
- ob 20.30: V Domu Partizana v Stražišču — DRU-ZABNI VEČER s koroškimi gosti, na katerem igra godba na pihala iz Zelezne Kaple.

Vljudno vabljeni

V primeru slabega vremena bo koncert godbe na pihala v Domu Partizana ob 19.30.

Naročniki Glasa! Spet pripravljamo nagradno žrebanje za vse dosedanje in nove naročnike. Če še niste za letoš poravnali naročnine, pohitite.

Se imate čas do 20. oktobra.

Seja predsedstva in izvršnega sveta republiške konference SZDL Slovenija v Jugoslaviji

Predsedstvo in izvršni odbor SZDL Slovenije sta 5. septembra razpravljala o nekaterih aktualnih političnih vprašanjih. Razprava je bila osredotočena na posledice in vzroke razburkane razporeditve ob odločitvi ZIS o gradnji hitrih cest v Jugoslaviji. Po uvodni besedi Janeza Vipotnika, predsednika republiške konference SZDL, so v razpravi še sodelovali: dr. Aleksander Kornhauser, Tone Fajfar, Mitja Gorjup, Zoran Polič, Bogdan Gorjan, Božo Kovač, Janez Kocjančič, Kristina Lovrenčič, Adolf Arigler in Stane Kavčič.

Iz Vipotnikovega poročila je bilo razvidno, da se položaj okrog gradnje hitrih cest na Slovenskem umirja. Socialistična zveza se bo borila proti vsem metodam in oblikam pritiska, dovoliti pa tudi ne smemo, da bi se metoda pritiska razvila v sistem. Na seji so bili enotni v ugotovitvi, da sklep o kreditiranju gradnje hitrih cest ni bil vzrok, temveč le povod splošnega nezadovoljstva ljudi. V bistvu je prišel na površje splošni in dolgoletni problem o odnosu na relaciji republika-federacija. Tovariš Vipotnik je o tem dejal: »Federacija je treba rešiti vseh funkcij in obveznosti, ki pripadajo republikam.« Če se bodo zvezni organi rešili neštehtih obveznosti, ki bi jih lahko reševali (in ki bi jih morali) v okviru republike, potem bodo lahko na ravni federacije vrsto perečih problemov pospešeno in često temeljiteje reševali. Če pa republika to zahteva od federacije, potem naj tudi republika čim več zadev prepusti v reševanje občinskim skupščinam.

Mnenje, da je skupnost jugoslovanskih narodov za Slovenijo samo finančno breme, je bilo zelo prepričljivo ovrženo z naslednjim primerom: Ko je pokojni Boris Kraigher prišel na vodilno mesto v Beograd, je takoj naročil študijo o položaju Slovenije v Jugoslaviji. Analiza tega vprašanja je pokazala, da Slovenci nismo izkoriščani. Nasprotno, da smo prav v socialistični skupnosti dosegli izredne uspehe. Nobenega dvoma ni, da v nobeni drugi državni skupnosti ne bi do-

segli takšne gospodarske in družbene rasti kot prav v skupnosti jugoslovanskih narodov.

Sovražniki prišepetavajo, da slovensko vodstvo ni enotno. Na seji so bili enotni v ugotovitvi, da ni v vodstvu nobenih problemov glede njegove enotnosti v generalni liniji in v konceptu družbenega in gospodarskega razvoja Slovenije.

Na seji so izrekli priznanje novinarjem, ki so ob pomanjkanju informacij trezno obveščali javnost in delovali pomirjevalno. Bila pa je na seji izrečena kritika na račun zaprtosti Slovencev nasploh. Zelo veliko in hvalisavo pi-

šemo o sebi, zelo malo pa o uspehih delovnih ljudi bratskih republik. Zaradi pomanjklivega obveščanja smo še vedno prepričani, da smo Slovenci daleč pred drugimi republikami, ne vidimo pa, da se Jugoslavija kot celota zelo hitro razvija.

Na seji so sprejeli oceno političnega položaja in nadaljnjih nalog socialistične zveze. Ker so jih že v celoti objavili drugi časopisi, naj citiram samo naslednjo ugotovitev.

»Slovenija je zaradi svojega lastnega razvoja zainteresirana tvornejše, z več predlogi in pobudami sodelovati pri razvijanju federacije, prispevati več k urejanju skupnih vprašanj in k odločnejšemu spreminjanju metod dela tako svojih kot zveznih organov. Vztrajati mora, da bomo v okviru svoje republike in vse države dosledno uresničevali reformo, dalje gradili družbenopolitični in gospodarski sistem.«

J. Vidic

Komisija je potrkala na tisoč vrat

Na vrata pisarne občinskega odbora ZZB NOV Radovljica nenehno trkajo občani in sprašujejo, kdaj in kako bodo rešene njihove prošnje za posojilo ali pa za dodelitev stanovanja.

Na posebnem skladu se po odloku republiške skupščine že zbira denar za rešitev stanovanjskih zadev borcev. Prošenj pa je toliko, da komaj verjamemo vsem prosilcem za posojilo ali stanovanje. Prav zato sem se ondan pogovarjal s Antonom Dežmanom, predsednikom občinskega odbora ZZB NOV Radovljica.

V radovljiški občini so ustanovili komisijo, ki je imela nalogo, da pregleda stanovanja in stanovanjske potrebe vseh prosilcev za posojilo ali pa za dodelitev stanovanja. V komisijo so bili imenovani: Tonček Dežman, Lojze Kos, Mišo Kozinc, Franc Cufar in Janko Pristavec. Po trije člani komisije so bili vedno na terenu. V radovljiški občini je bilo vloženih 950 prošelj. Od tega je bilo brez pregleda izločenih 100 prosilcev, ker po zakonu

nimajo pravice do stanovanja iz tega sklada. Če bi hoteli ustreči vsem prošnjam, bi potrebovali eno milijardo in dvesto milijonov S din, na razpolago pa bo za radovljiško občino le 225 milijonov S din (120 milijonov S din je že na skladu). Komisija je obiskala okrog 900 prosilcev, se z njimi pogovarjala o potrebah za posojilo. Večina prosilcev prosi posojilo za ureditev sanitarij ali pa za razširitev stanovanjskega prostora. Zaradi pomanjkanja denarja so sklenili, da bodo kot pomoč za gradnjo nove hiše dali največ do tri milijone S din posojila s tem, da se posojilo odobri šele potem, ko je hiša že pod streho. Komisija je bila večkrat presenečena. Ugotovili so namreč, da so med prosilci tudi občani, ki imajo boljša stanovanja kot marsikateri član komisije. Le-ti skušajo s posojilom dobiti stanovanja za svoje otroke. Takih prosilcev je zelo veliko. Prošnje bodo romale v koš.

Pri nekaterih prosilcih pa je komisija videla naravnost kričeče stanovanjske razmere. Tonček Dežman o tem pripoveduje:

»Na Gorjušah smo našli 6-člansko družino, ki živi v enem prostoru 4 x 3 m². Ta prostor družini rabi kot kuhinja, spalnica, shramba in klet. Podoben primer smo videli tudi na Koprivniku, kjer petčlanska družina stanuje v eni sobi, ki je obenem tudi kuhinja. Ko je komisija na Koprivniku vstopila v to stanovanje, je morala goreti luč, da je komisija sploh videla, kam je prišla in kaj je v sobi.

Kričeč primer smo videli v Spodnji Lipnici. Silvester Koselj, borec od 1943. leta, stanuje s štiričlansko družino v hiši, ki se bo vsak čas sesula. Komisija je bila prisiljena, da pri upravnem organu občine posreduje, da se izda odlok o prisilni izselitvi stanovalcev oziroma Koseljeve družine. Za njegovo družino je že pripravljeno stanovanje v Radovljici.« J. Vidic

Vižmarski tabor

Proslava bo v Vižmarjih 5. oktobra

Dr. Vasilij Melik je ob stoletnici Vižmarskega tabora zapisal: »Leta 1848 se je zedinjenje vseh Slovencev v eno samoupravno enoto prvič pojavilo v javnosti kot političen program. Ko se je v začetku šestdesetih let ustavno življenje znova začelo, se je obnovil tudi program Zedinjene Slovenije.

Toda ne leta 1848, ne leta 1866. se še ni vedelo, koliko ljudi med Slovenci se zavzema za slovenske politične zahteve, za enakopravnost slovenskega jezika, za pravice slovenskega naroda, ali za zedinjeno Slovenijo.

Vižmarski tabor je bil v vrsti slovenskih taborov sedmi, pred njim so bili že trije na Štajerskem, dva na Goriškem in eden na Notranjskem. Kranjska je imela vsega štiri tabore. Na Gorenjskem in Dolenjskem so začeli tabore sicer pripravljati, toda jih je že zadela prepoved 1871. leta...«

Proslavo 100-letnice Vižmarskega tabora pripravlja 16 občin, med njimi vse gorenjske občine. Vižmarski tabor pred sto leti je pripravilo slovensko deželno vodstvo, med njimi Bleiweis in Costa. Na vabilu za Vižmarski tabor pred

sto leti je bilo podpisanih 80 županov, občinskih odbornikov in drugih uglednih domačinov. Tabora se je udeležilo od 25 do 30.000 ljudi in je bil to najmožnejši tabor na Slovenskem. Na taboru so govorniki zahtevali

ustanovitev zedinjene Slovenije; zahtevali so, da se vpleje slovenski jezik v šole in urade; zahtevali so slovensko univerzo in več drugih narodnostnih pravic.

Pokrovitelj letošnje proslave je predsednik republiške skupščine Sergej Kraigher. Na proslavi bodo odkrili spominsko obeležje na kraju, kjer je bil pred sto leti Vižmarski tabor. Kot znamenitost naj za zbiralce značk povem, da bodo v kratkem izdali v dveh variantah 10.000 spominskih značk, ki bodo enake kot pred sto leti z napis: Živila Slovenija! Združimo se! Ne vdajmo se!

V tisku so letaki, izdali pa bodo tudi spominsko brošuro. J. Vidic

gko

Z varčevanjem pri Gorenjski kreditni banki

● — DOSEŽETE

visoko obrestovanje hranilnih vlog in deviznih računov;

● — STE ZAVAROVANI

za primer nezgodne smrti in trajne invalidnosti (pogoj: vloga 1000 din vezana na odpovedni rok nad eno leto);

ZATO SE ČIMPREJ VKLJUČITE MED NAŠE VLAGATELJE!

BLAD ● JESENICE ● KRANJ ● RADOVLJICA ● ŠKOFJA LOKA ● TRŽIČ

● — POSPEŠUJETE

gorenjsko gospodarstvo in s tem

● — DVIGATE

svoj življenjski standard

gko

V Bohinju blizu hotela Jezero so začeli graditi poslovno-turistični center. Zgrajen bo do konca junija prihodnjega leta. Ze letos pa bo stavba pod streho. — Foto: F. Perdan

Prosjačenje za cement

Tudi v letošnji poletni gradbeni sezoni je na našem trgu veliko pomanjkanje cementa. Prazna skladišča cementa so povzročila našemu gospodarstvu ogromno škodo. Vse to pa zato, ker uvozna podjetja niso zagotovila potrebne količine cementa iz uvoza. Kako kritičen je položaj na našem trgu, pove dejstvo, da si je SGP Sava Jesenice moralo sposoditi nekaj vreč cementa pri nekem privatniku na Blejski Dobravi, nekaj vreč pa pri zasebnikih na žirovniškem področju, da so lahko dokončali gradbena dela na novem mostu čez Završnico v Mostah. Prav tako so zaradi pomanjkanja cementa trikrat prekinili delo na novem visokem dimniku v aglomeraciji železarne Jesenice. Zaradi cementa so bili zastoji pri gradbenih delih na novi jeseniški klavnici, na vrstnih hišah v Kranjski gori in še na drugih gradbiščih.

Miro Ogrin, direktor SGP Sava, je izjavil: »Ze pred glavno gradbeno sezono smo vedeli, da bo prišlo do pomanjkanja cementa. Naše podjetje cement kupuje v Trbovljah, Anhovem, Umagu, drugo pa iz uvoza. Naše zaloge se izčrpajo v štirinajstih dneh. Mesečno porabimo od 350 do 400 ton cementa. Pomanjkanje cementa nam je povzročilo veliko škodo. Ne samo nam, temveč tudi drugim podjetjem. Dovolj je, če povem, da smo zaradi pomanjkanja cementa izgubili celotni mesečni dohodek podjetja.«

Ladja z 2000 tonami cementa je prišla iz Egipta z enomesečno zamudo. Ladja je bila teden dni zasidrana v Kopru, kjer je nihče ni iztovoril, potem pa so jo polno usmerili proti luki Ploče. Komu, zakaj, po čigavem nalogu? Kdo ve? Pretekli teden je k sreči le prispela nova ladja s cementom. Pomanjkanje cementa botruje tudi dejstvu, da znana tovarna cementa iz Anhovega ne posluje s polno zmogljivostjo, ker ji ne dovolijo uvoz klinkerja, ki je potreben za proizvodnjo kvalitetnega cementa.

Gradbena podjetja, med njimi tudi SGP Sava Jesenice, so poslala zvezni gospo-

darski zbornici prošnjo, naj posredujejo pri zveznem izvršnem svetu, da bi le-ta dovolil cementarni Anhovo uvoz klinkerja.

Oba zbora radovljiške občinske skupščine sta na zadnji seji sprejela urbanistični red za 39 manjših naselij in turistično-rekreacijskih območij Jelovice, Pokljuke, Koble, Komne, Vogla in triglavskih žicnic. Za vsak kraj posebej ga je izdelal Zavod za urbanizem Bled. Pri nadaljnjem razvoju posameznih

Pomanjkanje cementa so na poseben način opazili tudi naši cariniki. Na mejnem prehodu v Ratečah je vsak dan več domačinov oziroma potnikov z Gorenjske, ki iz Trbiža prinašajo eno ali dve vreči cementa. Kaj si pri tem mislijo naši sosede, ne vem. Ob takšnih pojavih vsekakor izgledamo bolj siromašni kot smo v resnici. Često uvažamo blago, ki ga dovolj izdelujemo doma, iz čudnih razlogov pa ne uvažamo ali pa ne planiramo v zadostni količini res nujno potrebnega blaga za našo industrijo.

J. Vidic

Urbanistični red za 39 naselij

krajev so upoštevali podatke o prebivalstvu, trgovini, šolstvu, zdravstvu, kulturi, geografske in geološke podatke, arhitektonske in urbanistične značilnosti itd.

V načrtih so tudi označili, kje bo dovoljena gradnja novih stanovanj. Tako novih hiš ne bodo smeli graditi v krajih, kjer ni možnosti za zapo-

Pojasnilo

V 68. številki našega časnika (6. september 1969) smo na 14. strani objavili reportažo z naslovom: Pokljuka je raj za gobarje, turiste športnike in... medvede! Naš novinar se je pogovarjal tudi z majerico Angelo Dobravec, ki mu je povedala, da ji Gozdarsko kmetijska zadruga iz Srednje vasi v Bohinju odkupuje mleko, da ji plačuje liter po 0,85 dinarjev in da ji 0,20 dinarjev odtrga zaradi stroškov prevoza. Na-

dalje mu je povedala, da ji letos mleka še niso plačali. Citiramo njeno v Glasu zapisano izjavo: »Kar zapišite, da mi letos še niso plačali niti litra mleka. Sama ne vem, zakaj tako odlašajo s plačilom. Oddala sem ga že prek 1000 litrov, to pa že nekaj znesa.«

Gozdarsko kmetijska zadruga iz Srednje vasi v Bohinju nam je poslala dopis, v katerem navaja, da so izjave Angele Dobravec, ki so bile zapisane v našem časniku,

V Bohinju gradijo poslovno-turistični center

Pred nedavnim so v Bohinju blizu hotela Jezero začeli graditi poslovno-turistični center. Investitorji za graditev tega za Bohinj prepotrebne objekta so Podjetje za PTT promet Kranj, Turistično društvo Bohinj in Trgovsko podjetje Savica iz Bohinjske Bistrice. Center gradi gradbeno podjetje Bohinj, dela pa nadzoruje Turist progres iz Radovljice.

Poslovno-turistični center, v katerem bo pošta, turistični biro, prodajalna spominkov, samopostrežna trgovina, snack-bar in v kletnih prostorih avtomatsko dvostezno kegljišče, bo zgrajen in odprt do konca junija prihodnjega leta. Ze letos pa bo stavba pod streho. Predvideno je, da bo vrednost vseh del z ureditvijo zemljišča okrog centra veljala okrog 350 milijonov starih dinarjev.

Tako bodo prebivalci Stare Fužine prihodnje leto dobili novo pošto. Trenutno prebivalci tega dela Bohinja nimajo pošte, ker je PTT podjetje iz Kranja moralo letos poleti izseliti pošto iz zasebne stavbe v Stari Fužini. A. Z.

Predstavljamo vam:

ALPINO Žiri

Tovarna obutve Alpina Žiri sodi med največje jugoslovanske proizvajalce čevljev. Nastala je takoj po vojni z združitvijo malih obrtnih delavnic, ki vsaka zase niso mogle več v korak s časom in potrebami. Ob ustanovitvi je imela 250 zaposlenih. Le-ti naj bi se ukvarjali predvsem z ročno izdelavo specialne športne obutve. Toda kasneje, ko so dogradili novo tovarniško poslopje (leta 1948), je kolektiv prešel na mehanizirano proizvodnjo čevljev vseh vrst.

Število delavcev in dohodek sta zadnji dve desetletji naglo naraščala. Orjaško žirovsko industrijsko podjetje danes reže kruh 1200 ljudem. 900 jih je zaposlenih v matični tovarni, 150 v obratu za izdelavo zgornjih delov v Gorenji vasi, ostali pa v Alpinini prodajni mreži. Velik del proizvodnje (44 odstotkov) izvozijo. Najboljši tuji kupci so ZDA in Kanada, kamor prodajajo zlasti smučarske čevlje, medtem ko v deželah Vzhodne in Zahodne Evrope cenijo tudi njihovo modno, žensko in moško obutev. Vrednost izvoza je lani znašala 2,1 milijona dolarjev. Letos, tako računa uprava, bo celotni dohodek gospodarske organizacije pressegel 70 milijonov novih din.

Tovarna je pred kratkim izdelala poseben program investicij, ki predvideva vlaganja v modernizacijo proizvodnje in gradnjo novih prostorskih kapacitet. Za to so namenili 5 milijonov N din. Prvi objekt, 3000 kvadratnih metrov velika hala, bo nared do konca decembra.

Alpina se že nekaj časa trudi izboljšati kvalifikacijsko strukturo zaposlenih. Vsako leto razpišejo dvajset novih štipendij za študij na najrazličnejših srednjih, višjih in visokih šolah. Prednost imajo seveda domačini.

I. G.

II. sejem obrti v Kranju

od 11. - 20. X. 69

slitev in kjer niso predvidena tako imenovana spalna naselja pomembnejših občinskih središč. V teh naseljih bodo lahko popravljali le stara stanovanja ali namesto starih gradili nova. Seveda pa bodo morali paziti, da bodo ohranili značilnosti tamkajšnje arhitekture. A. Z.

neresnične. Mleko ji redno plačujejo, če pa pride do zakasnitve, ta ni daljša od enega meseca, to pa zaradi točnega obračuna stroškov. V dopisu kmetijske zadruge je točno navedeno, koliko mleka je Angela Dobravec oddala in kdaj so ga ji plačali. Prav tako opozarjajo, da je vsa potrebna dokumentacija na vpogled na upravi zadruga.

Prizadetim se opravičujemo.

Uredništvo

Hote ali nehote zamenjane indikacije?

Danes teden je bil v Glasu objavljen odgovor Zdravstvenega doma Jesenice na članek Jaz tebi — ti meni. Naj takoj na začetku povem, da se z odgovorom le delno strinjam. Da bi bila širša javnost bolj obveščena, naj navedem nekaj vzrokov, ki so me vodili, da sem napisal članek Jaz tebi — ti meni, ki je bil objavljen v Glasu 20. avgusta letos.

V odgovoru Zdravstvenega doma je zapisano, da sem hote ali nehote zamenjal zdravstvene in socialne indikacije. Strinjam se, da iz članka morda izhaja (20. avgusta), da so bile zamenjane zdravstvene in socialne indikacije. Vendar menim, da osnovna misel članka ni okrnjena. Zakaj?

Na Jesenicah je okrog 7000 otrok starih do 16 let. Po podatkih zdravstvene službe je med njimi precej podhranjenih, slabokrvnih in nevrotičnih. Precej teh otrok živi v slabih stanovanjskih (barake Pod Mežakljo in drugod) in slabih socialnih razmerah. Čeprav nisem strokovnjak na zdravstvenem področju, menim, da je prav gotovo vrsta primerov, ko je pri bolehnih otrokih, potrebnih zdravstvenega letovanja, hkrati prisotna tudi druga — socialna indikacija. Da je to prav gotovo tako, kaže tudi znesek 19.200 starih dinarjev, ki ga za letošnje tritedensko letovanje otrok starši lahko plačajo v več obrokih. Skratka, menim, da je pri letovanju teh otrok težko postavljati mejo med zdravstveno in socialno indikacijo.

O letovanju otrok omenjenih dveh zdravnic pa tole:

Otroka dr. Klinarjeve sta v zdravstveni koloniji v Novigradu, ki je trajala od 20. 6. do 6. 7., že nekaj dni letovala, ko se je dr. Klinarjeva odločila, da bosta letovala z »napotnico«. Menim, da ni treba osvetljevati pogovora, ki je potekal v Novigradu med njo in predstavnikom Zavoda za klimatsko zdravljenje otrok Kranj. Rezultat tega pogovora, kjer je šlo za ceno letovanja za njena otroka (če otrok letuje z napotnico, plačajo starši 19.200 starih dinarjev za tri tedne, brez napotnice pa 42.000 za enega otroka) je namreč bil, da sta bili napotnici za otroka dr. Klinarjeve napisani 6 dni po začetku letovanja — torej 26. 6. (Napotnici za Moniko in Marijo Klinar, datum 26. VI. 1969; napotnici je podpisala dr. Brudarjeva) in poslani naknadno v Novigrad. Vse ostale napotnice za jeseniške otroke za to izmeno pa so bile napisane 14 dni pa tudi 2 meseca pred 20. junijem, ko se je začelo letovanje.

Glede napotnic za otroka dr. Brudarjeve pa naslednje:

Najbrž imajo pri zdravstvenem letovanju prednost tisti podhranjeni, slabokrvni itd. Diagnoza za otroka dr. Brudarjeve, na podlagi katere je ortoped priporočil morje, pa je bila ploska noga — pedes planovalgi. (Napotnici za Darjo in Matjaža Brudar, podpisala pa ju je dr. Vebrova). Takšnih otrok pa je zelo veliko, kar ugotavljajo zdravniki pri otroških pregledih.

Zaradi pravilne obveščeniosti pa moram pripomniti, da otroka dr. Brudarjeve potem nista letovala v Novigradu. Povod za takšno odločitev oziroma spremembo je bil, ker otroka v Novigradu ne bi mogla prebivati v ambulanti doma (po zahtevi dr. Brudarjeve). Dr. Brudarjeva bi namreč od 9. 7. do 28. 7. morala v Novigradu skrbeti za zdravstveno letovanje vseh otrok v tisti izmeni (tudi za svoja otroka). In ker je svet Zavoda za klimatsko zdravljenje otrok v Kranju na zahtevo zdravstvene službe Umag moral sprejeti sklep, da v ambulanti doma lahko prebivata le zdravnik in bolniška sestra, dr. Brudarjeva ni odšla v Novigrad, prav tako pa nista odšla letovat njena otroka, ker bi morala letovati v vzgojni skupini (kot ostali otroci).

Nazadnje naj povem, da bo o letovanju otrok oziroma poslovanju Otroškega letovišča Novigrad za prihodnje leto že čez nekaj dni razpravljaj svet Zavoda. Čeprav za zdaj še ni znano, kakšno bo v prihodnje tovrstno letovanje, pa bo skoraj zagotovo zaradi posameznih ekonomskih vprašanj prišlo do nekaterih sprememb.

V pojasnilo pa naslednje: V članku Jaz tebi — ti meni nisem z začudenjem napisal, da so zdravstveno ogrožene otroke za letovanje v Novigradu izbirali samo zdravniki. Nasprotno! Menim, da je edino pravilno, da otroka, ki je potreben zdravstvenega letovanja, izbere oziroma določi zdravnik.

Andrej Zalar

V Kranju prihodnji mesec nov vrtec

Predvidoma 15. oktobra bo v Kranju pri Vodovodnem stolpu odprta nova vzgojno-varstvena ustanova. V to centralno varstveno ustanovo v kranjski občini bodo sprejeli 110 predšolskih otrok in 30 dojenčkov. Razen tega pa bo v tem vrtcu centralna kuhinja za vse vrtce v Kranju ter pralnica in šivalnica. V kletnih prostorih bo imela svoje prostore mladina Vodovodnega stopla, vrtci pa bodo imeli vskladiščene tudi zunanje športno orodje. Prav tako pa bo v novem vrtcu centralni metodični kabinet in strokovna knjižnica za vzgojiteljice iz kranjskih vrtcev.

— Pred skorajšnjo otvoritvijo novega vrtca pri Vodovodnem stolpu smo popražali direktorico vzgojno-varstvenega zavoda v Kranju tov. Ančko Gašperšič, kolikšen je bil letošnji vpis predšolskih otrok in dojenčkov v kranjske vrtce.

»Razpis o vpisu otrok v vse kranjske vrtce (tudi v novi vrtec pri Vodovodnem stolpu) je bil objavljen od 1. do 15. julija v časopisu Glas in radiu. Razen tega pa smo o vpisu obvestili tudi sto večjih delovnih organizacij v občini. Vpisovali smo otroke zaposlenih staršev in obnovili vpis za tiste otroke, ki so do sedaj že bili v vrtcih.

Svet zavoda je imenoval posebno komisijo, ki se je nekajkrat sestala in temeljito pregledala vse prijave ter nazadnje naredila izbor otrok. Ker je bilo število prijaviteljnih otrok večje, kot so zmogljivosti vrtcev (vključno z novimi) smo morali pri izbiri otrok upoštevati naslednje kriterije: otroci samohranilk, ki nimajo nikogar za varstvo, otroci, ki že dalj časa živijo ločeno od staršev zaradi neurejenega varstva, otroci tistih staršev, ki se vozijo v službo zunaj Kranja in s tem zamudijo veliko časa in upoštevali smo tiste otroke, kjer sta vpisana dva otroka iz ene družine.

— Koliko vpisov pa je bilo za novi vrtec pri Vodovodnem stolpu?

»V novi vrtec je bilo vpisanih 188 predšolskih otrok in 91 dojenčkov. Sprejeli pa smo lahko le 110 predšolskih in 30 dojenčkov. Razen tega smo tudi za obstoječe vrtce morali zavrniti 54 vpisanih otrok. Tako nismo mogli upoštevati ob letošnjem spreje-

manju v vrtce 76 predšolskih otrok in 55 dojenčkov. Povem pa naj še to, da smo v obstoječih vrtcih zasedli prav vse obstoječe zmogljivosti. Tako bo v vseh kranjskih vrtcih 670 predšolskih otrok in 42 dojenčkov.«

A. Zalar

Gospodarstvo in investicije v polletju

Jutri (četrtek) popoldne se bosta na peti skupni seji sestala oba zbora kranjske občinske skupščine. V predloženem dnevnem redu za sejo je devet točk. Tako bodo kot prvo odborniki obravnavali poročilo o polletnem gospodarjenju in o uresničevanju investicij na področju komunalnih dejavnosti in družbenih služb. Pregledali pa bodo tudi polletne dohodke in izdatke letošnjega občinskega proračuna, razpravljali o novi prodajni ceni za mleko, o spremembi odloka o najvišjih maloprodajnih cenah in maržah v prometu na drobno, o zazidalnih načrtih za Britof, Mlako in Pešnico itd.

Iz gradiva k prvi točki dnevnega reda za jutrišnjo sejo posnemamo naslednjo ugotovitev:

»... Realni osebni dohodki na zaposlenega so se v letošnjem prvem polletju v poprečju povečali le za 3 odstotke. Izrazite inflacijske težnje, ki so značilne za prvo polletje, so se pokazale v porastu življenjskih stroškov. Porast je povzročilo v veliki meri povišanje cen prehranbenim izdelkom (6,1 odstotka), storitvam (za 7,2), tekstilu in obutvi (za 9,1), stanovanju (za 14,5), stanovanjski opremlitvi za 6,3 odstotka ...

Sprašujemo

predsednika občinske konferen. SZDL Radovljica, tov. Jošta Rolca

»Tovariš Rolc, na zadnji seji je izvršni odbor občinske konferen. SZDL v Radovljici sprejel sklep, da se v prostorih občinske konferen. SZDL ustanovi poslanska pisarna. Povejte nam, prosim, zakaj ste ustanovili poslansko pisarno in kako si vi zamišljate njeno delo?«

»V naših programskih izhodiščih za volitve odbornikov in poslancev smo se zavzeli za čimboljšo povezavo poslancev in odbornikov z volivci. Vendar pa je razumljivo, da poslanec oziroma odbornik med svojim mandatom praktično ne more navezati stika z vsemi volivci. Prav zato smo odbornikom in poslancem iz naše občine naložili, da bodo v prihodnje obiskovali sestanke samoupravnih organov ter družbenopolitičnih organizacij v občini. Razen tega pa smo iskali tudi druge oblike, da bi se poslanci in odborniki lahko seznanili z življenjem in problemi. Tako smo najprej mislili, da bi ustanovili klub poslancev, vendar smo to misel kasneje opustili in se odločili za poslansko pisarno.

Izraz in oblika sodelovanja poslancev z volivcem preko poslanske pisarne v naši družbeni praksi ni nova. Nasprotno, to je preizkušena oblika, ki se je ponekod že uveljavila. Poslanec se enkrat na teden ali štirinajst dni lahko pogovarja z volivci o njihovih željah, mnenjih o posameznih problemih, neresenih vprašanjih v posameznih krajih, občini ali republiki. Da je takšno sodelovanje v korist poslanca in tudi volivca, najbrž ni treba posebej dokazovati.

V občini smo se odločili, da bo poslanska pisarna odprta v prostorih občinske konferen. SZDL vsako drugo sredo od 16. ure naprej. Pisarno smo odprli minulo sredo, 10. septembra, ko so poslanci iz naše občine v bili na voljo volivcem trije dni. V sredo, 24. septembra, pa bodo poslanci spet na voljo za pogovor z volivci. Nazadnje naj pripomnim le še to, da je ta oblika v naši občini res povsem nova, vendar si bomo prizadevali, da bi z njo omogočili boljšo povezavo poslancev z volivcem, kot je bila do sedaj.«

A. Zalar

Težave s prodajo krompirja

Pred dnevi smo se peljali skozi Brnike. Na dvoriščih pred kmetijskimi poslopi smo videli precejšnje količine krompirja, zato smo sklepali,

da je bila letošnja krompirjeva letina zares obilna. Oglasili smo se pri Francu Fonu na Spodnjem Brniku, ki je pravkar prenašal vreče s

krompirjem in jih pripravljaj za prodajo. Pri Fonu smo srečali tudi soseda, kmeta Franca Hafnerja. Z obema smo se zapletli v pogovor o letošnji krompirjevi letini in problemih okrog prodaje krompirja. Podobno kakor Fon je tudi Hafner kooperant kmetijske zadruge iz Cerklje. Po pogodbi bo zadruga letos odkupila 15 ton njegovega krompirja, zgodnje in pozne sorte. Zgodnjega je zadruga že odkupila, za poznega pa ne ve, kako bo, saj je po sedanjih podatkih tržišče s krompirjem zasičeno. Enakega mnenja je tudi Fon. Oba se strinjata, da je odkupna cena med 40 in 50 dinarjev za kilogram krompirja prenizka, saj je to komaj za pokritje izdatkov za umetna gnojila, brez katerih krompir ne obrodi najbolje. Potrošniki pa krompir v trgovinah plačujejo po 80 ali 90 dinarjev kilogram. Vse kaže, da nekdo pri tem pošteno zasluži. Najverjetneje je to trgovina. Razlika med odkupno in prodajno ceno je prevelika.

Oglasili smo se tudi na cerkljanski kmetijski zadrugi. Njene težave s prodajo krompirja so velike. Najbolj kritično je bilo julija in avgusta, ko je bila prodaja ene tone krompirja problem. Zakaj?

Letos je kmetijska zadruga Cerklje sklenila veliko število koperacijskih pogodb za krompir. 4.100 ton bi ga morala odkupiti in prodati. Razen tega pa še 300 ton od tistih proizvajalcev, ki niso njeni kooperanti. Letošnji pridelek krompirja v državi je bil obilen, ne samo v Sloveniji, ki je pravo krompirjevo področje, ampak tudi v drugih krajih države, na Hrvaškem, v Srbiji in Bosni in Hercegovini. Kmetijska zadruga Cerklje ponavadi začne prodajati krompir takrat, ko ga prenehajo proizvajalci iz

Primorske in Štajerske. Letos se je krompirjeva vegetacijska doba zavlekla tudi na Primorskem, tako da imajo tam še precejšnje zaloge krompirja. Zadruga Cerklje ima prodajne pogodbe že sklenjene, vendar čaka na priložnost, ko bo njen krom-

Prašičja rdečica

Poletje se nagiba na jesen in tu so dnevi s spremenljivim vremenom in s spremembami v prehrani domačih živali, na kar so občutljivi predvsem prašiči, ki radi zbole za rdečico. Povzročitelj prašičje rdečice je bacil *Erysipelothrix rhusiopathiae*, ki je v naravi zelo trdoživ. Vendar pa prašiči ne zbole vedno, če so se okužili z bacilom rdečice. Mnogi zdravi prašiči so kliconosci, predvsem poleti, zbole pa šele v primeru, če oslabe ali so nepravilno hranjeni, često pa tudi že pri nenadnih vremenskih spremembah.

Bacil rdečice je v narodi zelo razširjen in ni misliti, da bi bolezen povsem izkoreninili. Zato pa smo dolžni, da se proti nje borimo s cepitvijo prašičev, s primerno prehrano in čistočo hlevov. Bolezen se tudi ne prime vsake živali enako. Do treh mesecev imajo pujski praviloma odpornost, ki jo pridobijo z mlektivom od matere (pasivna imunost). Zato je prašiče najprimerneje cepiti (vakcinirati) pri starosti 10 do 12 tednov, ko pasivna odpornost že popušča, živali pa so sposobne ustvariti dobro lastno, tj. aktivno odpornost.

Bolezen izbruhne običajno nenadoma, in to 3-4 dni po okužbi. Živali imajo visoko vročino (40-43°C) in možni so tudi hitri pogini. Oboleni živali se ne brigajo za okolico, izdvajajo se iz črede ter se rade zarijejo v steljo. Značilno je, da hodijo trdo ali pa šepajo, predvsem pri kroničnem toku bolezni. Najznačilnejše pa so kožne spremembe v obliki rdečkastih rombov in četverkotnikov, kakršne hitro opazimo pri belih pasmah prašičev.

Pri hitrem posegu reši živinozdravnik približno 90% obolenih živali z vbrizganjem imunega seruma in penicilina. Morebitno zapoko je treba odpraviti s kalomelom (1-5 gramov), včasih pa je potrebno pomagati srcu z injekcijo kofeina.

Pri hudo zariplih prašičih ne smemo odlašati z zakolom v sili.

J. Košnjek

dr. Bavdek S.

Franc Fon

pir našel svoje mesto na trgu. Če ga ne bodo prodali doma, ga bodo izvozili.

Se druge zanimivosti so nam povedali. Proizvajalci iz Primorske in Štajerske prodajajo krompir po nizkih cenah, tako rekoč pod ceno. Zato se kupci raje odločajo za njihov krompir, čeprav je njegova kvaliteta slabša od gorenjskega. KZ Cerklje želi, da bi bila odkupna cena krompirja vsaj 50 dinarjev, ker bi s tem ugodili željam proizvajalcev, vendar kaže, da bo padla pod 50 dinarjev. Zadruga dobi od kilograma krompirja le 2 ali 3 dinarje, trgovina ga pa prodaja po 90 ali 95 dinarjev kar je resnično prevelika razlika.

Kmetijski nasveti

Stroji za krompir

Če pri nas zasebni kmetje porabijo na 1 ha krompirja po prečno blizu tisoč ur ročnega dela, je povsem razumljivo, da to delo ne more biti posebno dobro plačano. Mehanizacija kmečkih opravil je vse bolj potrebna. Omogoča jo skupinska uporaba strojev za pridelovanje krompirja v tako imenovanih strojnih skupnostih, ki so v naših razmerah uresničljiva zadeva.

Stroj za pridobivanje krompirja je, rekel bi, nepregledna vrsta. Izhajajo predvsem iz dežel, kjer je krompir najvažnejša poljščina, sem pa šteje tudi Slovenija. Da bi usmerjali nakup, so sodelavci Kmetijskega inštituta s poizkusi ugotovili, kateri stroji bi bili za naše kmetije, pa tudi za družbena posestva najbolj uporabni. Prepustimo jim besedo.

Z upoštevanjem zahtev ob sajenju krompirja je za pripravo zemljišča pred saditvijo najboljši stroj tvrdke RAU KOMBI ali ROTEKS — kult. Te stroje lahko uporabljamo tudi pri pripravi zemlje za druge poljščine in jih na ta način bolje izkoristimo. Za sejanje priporočajo polavtomatski sadilnik s predalčnim vlaganjem gomoljev za kmete ali strojne skupnosti ter avtomatske sadilnike RAU KOMBI za družbena posestva.

Tako za obdelavo krompirjevega nasada ter za škropljenje priporoča inštitut stroje te tvrdke, ker imajo vrsto odlik. Opaziti je pravo navdušenje preizkuševalcev in praktičnih uporabnikov tovrstnih strojev, ki presenečajo z izvirnimi rešitvami in solidno izdelavo. Tipski stroji omogočajo tudi boljšo oskrbo z rezervnimi deli, saj le večje tvrdke lahko zagotovijo redno servisno službo.

Strojni izkop krompirja je mogoč le, če njivo prej ustrezno pripravimo, to je: očistimo cime in plevela s košnjo ali kemičnih pripravkom — reglonom. Izkop je najbolj zahtevna delovna operacija. Različne tovarne že desetletja izdelujejo vilaste in drugačne izkopalnice, vendar imajo le-ti različne slabosti. Izpodrivajo jih verižni in rešetkasti izkopalniki, ki lahko izkopljejo sosednje vrste krompirja, ne da bi ga bilo treba sproti pobirati. To je zelo velikega pomena pri skupinski rabi strojev, ko v ugodnem trenutku vsi uporabniki želijo nankrat kopati. Za kmetije sta primerna dva taka izkopalnika izdelka FUX in WUHLMAUS tip 3.

inž. M. L.

Kranjska razglednica — Foto: F. Perdan

Gorenjska — Na Gorenjskem bodo v teh dneh dozoreli orehi. Pridelek bo izredno skromen zaradi mrzlih dni v času cvetenja in poznega snega. Podobno kot z orehi je s hruškami, jabolka pa so nadpovprečno dobro obrodila ne samo na Gorenjskem, temveč tudi na Štajerskem in Dolenjskem.

V minulih dneh so na Gorenjskem pobrali fižol, ki je letos dobro obrodil. Zaradi muhastega vremena je dozoreval zeljo različno, tako da je bil ponekod še zelen. Kmetovalci so s prideikom zadovoljni.

Poročali smo že, da so letos male črne gosonice tako napadle repo (menda je tudi tega krivo vreme), da so nekateri kmetovalci nje morali preorati in repo ponovno posejati ali posejati drugo kulturo. Mnogi so še pravočasno rešili posevke repe, ki bo, če bo vreme ugodno, vsaj po nekaterih krajih dobro obrodila. Starejši ljudje se spominjajo, da takšnega napada gosonic še niso doživeli. Repa je za prehrano živine pa tudi ljudi zelo pomembna. KZ Cerklje precej repe izvozi tudi v sosednjo Italijo.

Ob gostovanju jeseniških dolikovcev v Radovljici Zgledna amaterska skupina

V soboto, 13. septembra, je Radovljica zabeležila prav zanimiv in pomemben kulturni dogodek: v mali graščinski dvorani so v navzočnosti radovljiških ter jeseniških kulturnih delavcev odprli razstavo likovne sekcije DOLIK z Jesenic. Ob otvoritvi so se s kratkim kulturnim sporedom predstavili tudi solisti glasbene sekcije DPD SVOBODA Tone Čufar Jesenice. Prireditelj sta obogatila s svojimi komentarji in razlagami umetnostna zgodovinarica iz Radovljice Maruša Avguštin ter dolgoletni tajnik sekcije Dolik Jože Čebulj.

Delo jeseniških dolikovcev spremlja naša javnost z veliko pozornostjo že vrsto let nazaj. V tem času so se organizirali v tvorno-delovno skupino z jasno oblikovanimi cilji in načrti. Njihovo delo, ki je nedvomno doseglo nadpovprečne uspehe, priča, da ljubitelji likovne umetnosti, združeni v Doliku, niso zgolj navadni oblikovalci marveč veliko svojega časa posvečajo izobraževanju in spoznavanju umetnosti in dosežkov na tem področju. To jih dviga vsekakor nad navadno ad hoc skupino v resno umetniško skupino, ki je v svoji trdi ustvarjalni ter osveščevalni poti izoblikovala svojstven in zanje značilen odnos do sveta in dogajanja, ki ga oblikuje. To pa pomeni, da je osvojila tudi svoj delovni stil, okus in smisel za oblikovanje. S tem pa nočemo reči, da se v tej organizirani skupini niso razvijale posamezne ustvarjalne osebnosti; nasprotno: neka skupna usmerjevalna pobuda je inspirirala delo posameznikov, ki so se razvili v resne in delovne oblikovalce, saj so se mnogi od njih že po večkrat predstavili s samostojnimi razstavami.

Da je delo dolikovcev dobilo trajno veljavo in nepretrgano tradicijo, dokazuje tudi zanimiv podatek, da sekcija združena dela že trindvajset let, da je včlanjenih v Dolik kakih trideset ljubiteljev, od katerih je več kot polovica zelo delavnih, in imajo kaj pokazati. Da sekcija tako dolgo dobo ostaja delovno organizirana, je v veliki meri zaslug posameznikov, ki so se precej žrtvovali, da je postalo delo v sekciji zanimivo in privlačno. Nedvomno pa tudi sama struktura včlanjenih umetnikov zagotavlja trajnost in obstojnost, saj člani miso enostranski ljubitelji, marveč jih zanimajo tudi druga področ-

ja umetnosti ali pa celo aktivno delajo tudi v drugih vrstah kulturnega življenja. To pa pomeni, da so dolikovci resnični amaterji in da jim je lepa umetnost velika posoda, iz katere zajemajo navdihe za delo. Obenem pa jih trdno povezuje spoznanje, da v umetnosti ni meja, ki bi zoževale ali omejevale ustvarjalčevo delo.

Vsebinsko tematski izbor za oblikovanje je objektivni svet z vsemi zanimivostmi in posebnostmi. Nekateri ga oblikujejo povsem kot ga zaznavajo, spoznavajo in opazujejo, drugi pa poskušajo vnesti v predmetno objektivnost tudi lastno razpoloženje, notranjo izpoved obarvano z liricnim ali drugačnim prizvokom. Najpogostejše sredstvo za oblikovanje ali izpoved je pokrajina ali zanimiv narodni motiv, tihožitje, letni čas, pejsaž ali dogodek iz človekove vsakdanjosti. Najmočnejše so na razstavi zastopani Tone Tomazin, Jože Čebulj, Zdravko Kotnik, Tine Markež in Franc Dolinšek, ki nastopajo s 3 do 6. deli, medtem ko po eno ali dve deli razstavljajo Cveto Zupan, Pavel Lužnik, Janez Kozamernik, Janjo Korošec, Lojze Erman, Andrej Puc in Miro Pengal.

Jeseniški likovniki pa niso zadovoljni samo z lastnim ustvarjanjem. Občinstvu hočejo dati kar največ, zato prirejajo redne razstave drugih umetnikov. Redni razstavniki programi so stalna oblika dela likovne sekcije pri DPD SVOBODA Tone Čufar na Jesenicah, obenem pa pomembna kulturna dejavnost v tem kulturno razgibanem kraju Gorenjske. Tako dolikovci prevzemajo izkušnje in se učijo tudi pri drugih umetnikih, obenem pa svoja dela posredujejo drugam, v druge občine in kraje.

V Radovljici so se predstavili po dolgih letih, zato smo

jih toliko bolj veselili. Nasploh želimo več stikov ter izmenjav z Jeseničani in večje povezanosti z njihovo dejavnostjo, saj nam to lahko pomeni nova obogatitev in spodbuda, obenem pa bo lahko v obojestransko korist.

Ob razstavi v Radovljici jeseniškim ustvarjalcem, likovnikom in glasbenikom, ki so nastopili z zanimivim sporedom samospelov in arij v atriju graščine, iskreno čestitamo, obenem pa želimo več stikov ter izmenjav.

J. Bohinc

Tržačani bodo gostovali na Bledu in v Radovljici

V Radovljici in na Bledu so že pričeli z jesenskim delom gledališkega abonmajskega sporeda. Tako bo v sredo, 17. septembra, predstava tržaškega gledališča na Bledu, v četrtek, 18. septembra, pa v Radovljici. Tržaški umetniki se bodo predstavili občinstvu v obeh krajih z dramo A. P. Čehova Tri sestre.

Ta predstava bo uvod v jesensko-zimski del gledališke

sezone. Za tem se bodo predstave vrstile vsak mesec. Oktobra bo predvidoma na vrsti opera Don Pasquale v izvedbi ljubljanske Opere, za tem pa še dve predstavi Dramme in ena iz Mestnega gledališča Ljubljana.

Občinstvo na Bledu ter v Radovljici z zanimanjem pričakuje obisk Tržačanov, saj bo to prvo srečanje tržaških umetnikov z gorenjsko publiko.

J. B.

po več kot 50 letih bo
ponovno izšla

SLOVENSKA STOLETNA PRATIKA

v knjižni zbirki
BABIČINA SKRINJA

Danes lahko marsikaj, kar so stare pratike prinašale, brez škode pogrešate, še vedno pa je vrsta vprašanj, na katera boste našli odgovor v pratiki:

- o mesecih, praznikih, običajih, kmečkih opravilih in slovenski kuhinji
- stari slovenski pregovori in rekla
- večni koledar, premakljivi in nepremakljivi prazniki
- deželni in farni patroni, seznam godov
- mesečni horoskopi
- Notradamusove prerokbe itd.

Nepreklicno naročam izvodov knjige

SLOVENSKA STOLETNA PRATIKA

Ceno 12.— N din bom poravnal takoj po prejemu knjige.

Ime in priimek

Naslov

Podpis

BABIČINA SKRINJA

Izdaja ČGP DELO
NOVI TEDNIK CELJE

SKOFJA LOKA — Po uspeli premieri poema o Janu Pa-lachu, katere avtor Marjan Stancar - Monos in izvajalci, člana Prešernovega gledališča Kranj Cveto Sever in Marjan Murko, recitatorji Gordana Kunaver - Kane, Tatjana Kruljc - Dunde in Jovo Grebovšek ter člani likovne skupine Sopotnik so v Kranju poželi obilo priznanj, se bo skupinica v petek, 19. septembra ob 19. uri predstavila tudi škofjeloškemu občinstvu. Ekipa je gost domače dramske ustanove Oder-galerija in Loškega muzeja. Predstava, ki traja slabo uro, bo v galeriji na loškem gradu.

Še enkrat prijazni oskrbnik

Res je težko biti moker — toda oskrbnik ni smel dovoliti, da bi se premočena obleka ob 11. uri dopoldan sušila v kuhinji. Saj razumete —

polni lonci in mokre hlače ne gre skupaj. Če bi to dovolil oskrbnik — bi ga sanitarna inšpekcija kaznovala in drugi gostje bi godrnjali nad tako kuhinjo.

Edino pravilno bi bilo, da bi zahtevali, da se zakuri peč (pa čeprav je bilo sredi avgusta), da bi se posušile. Torej — pridite še v našo kočjo na Vršič in če boste zopet mokri — zahtevajte, da se peč podkuri. Če pa oskrbnik tega ne bo storil, ga bomo pa za ušesa.

Planinsko društvo Jesenice

Znižali smo cene ženskim sandaliam

OGLEJTE SI BOGATO IZBIRO JESENSKIH MOIZBOV V PRODAJALNI

Alpina

KRANJ NA TITOVEM TRGU

PREPRICAJTE SE O HITRI IN SOLIDNI POSTREZBI

OBISCITE GOSTILNO ZG. DUPLJE

DROPULJIC LIBERAN

kjer vam bomo postregli s postrvmi in specialiteta mi na žaru.

Lep pozdrav in nasvidenje v Zg. Dupljah.

Gostilna pri
DROPULJIC LIBERAN

KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT KRANJ

SKLADIŠČE (bivši Beksel)

obveščā

potrošnike krmil, da ima stalno na zalogi razna krmila za:

- kokoši nesnice in piščance
- krave molznice in tele
- prašiče
- koruzo v zrnju, šrot, pšenico, tropine itd.

Cene zmerne
Dostava hitra

NOVA GOSTILNA NA MEJI — Peter Salej, lastnik zadnje hiše ob cesti na desni strani pred državno mejo v Ratečah popravilja staro hišo po načrtu zavoda za spomeniško varstvo Kranj. Zavod za spomeniško varstvo Kranj je Saleju brezplačno izdelal načrt za prenovev hiše zato, ker je na sprednji strani stare hiše stara zgodovinska freska s podobo Marije. Prav tako bo v prenovljeni hiši ostala stara črna kuhinja. Salej bo hišo preuredil v kmečko gostilno. Turistični delavci iz Rateč pravijo, da bo v Ratečah za vse gostince dovolj dela. — Foto: J. Vidic

Gobarska razstava na Jesenicah

V petek, 19. septembra, ob 18. uri bo na Jesenicah v prostoru trgovine Sadje zelenjava na Plavžu prva gobarska razstava. Prosimo člane gobarske družine in druge za pomoč pri nabiranju gob. Gobe prinesite v petek dopoldne ali pred otvoritvijo v omenjeno trgovino.

A. Korenc

Nov transformator

Prebivalci krajevne skupnosti Voklo v kranjski občini so minuli petek dobili nov transformator. Zgradilo ga je podjetje Elektro Kranj zraven zadružnega doma v Voklem. Z obnovitvijo glavnega električnega omrežja in izgradnjo novega transformatorja se je električna napetost v Voklem močno izboljšala. Pred tem je bila namreč tako slaba, da prebivalci v posameznih konicah niso

mogli več uporabljati različnih električnih aparatov.

A. Z.

Natakarja-rico
ZA STALNO ZAPOSLE
restavracija
Park

V NEKAJ STAVKIH

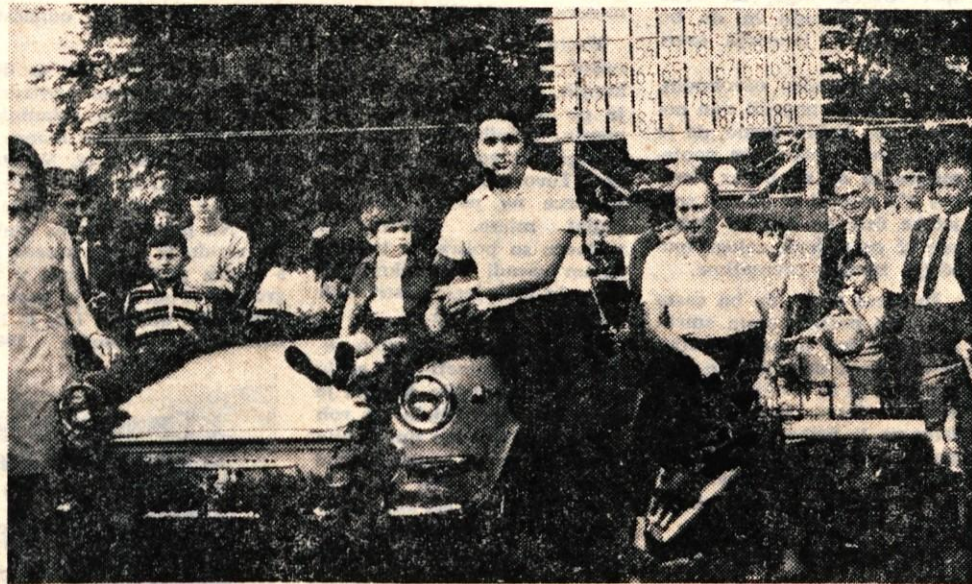
Cerklje — Krajevne skupnosti in družbenopolitične organizacije na območju bivše občine Cerklje v teh dneh razpravljajo o preskrbi s tekočimi gorivi. Na skupnem sestanku, na katerem so bili tudi predstavniki podjetja Petrol in kranjske občine, so ugotovili, da je gradnja bencinske črpalke v Cerkljah nujna. Zgraditi jo nameravajo do prve polovice prihodnjega leta. Lokacija je že določena. Cerkljanci bodo dotlej še vedno vezani na bencinske črpalke v Kranju in Kamniku.

Danes, v sredo, 17. septembra zvečer, bo v Cerkljah razširjen setanek, na katerem bodo razpravljali o bližnjem praznovanju krajevnih praznikov Cerkelj, Zaloga, Senturške gore, Poženika in Brnika. Praznovanje je vsako leto v začetku oktobra v spomin na uspešno akcijo Slandrove brigade, ki je v Bolkovih gostilni v Zalogu uničila šestnajstčlanski štab črne roke in hkrati napadla več okoliških domobranskih postojank.

Apno pod Krvavcem — Danes popoldan bo v Apnem razširjeni setanek, na katerem bodo razpravljali o potrebah in možnostih za gradnjo hribovske ceste, ki naj bi bila kot podaljšek iz Stiške vasi do Ambroža pod Krvavcem. To je že dolgoletna želja prebivalcev Ambroža, ki žal iz objektivnih in subjektivnih vzrokov ni bila uresničljiva.

Na območju nekdanje kranjske občine, ki je najslabše razvito, so še kar štiri vasi, ki nimajo ceste. Te so: Ambrož pod Krvavcem, Lenart na Rebri pod Krvavcem, Viševca in Vrhovlje. Predsednik kranjske občinske skupščine Slavko Zalokar se je skupno z nekaterimi gospodarstveniki občine že ogleval to področje. Kaže, da bodo vse štiri vasi v bližnji prihodnosti dobile cesto. Za vas Lenart na Rebri, Viševco in Vrhovlje so trase že določene. Trasirana je tudi cesta iz Sirdraža do Tunjic v kamniški občini. —an

● **DOBRA LETINA KORUZE** — Strokovnjaki pravijo, da bomo letos pridelali več kot 772 tisoč vagonov koruze, kar naj bi bil najboljši pridelek v zadnjih treh letih. Po oceni zavoda za tržne raziskave imajo letos družbena posestva rekorden hektarski pridelek. Medtem ko je povprečni hektarski pridelek 32,3 metrskega stota, bo na družbenih posestvih pridelek koruze kar 58 do 60 metrskih stotov na hektar.

SMOLA V SREČI — Pred kratkim je gasilsko društvo Radomlje organiziralo veliko tombolo. Prva nagrada je bila avtomobil znamke škoda, drugi dobitnik motorna kosilnica, med dobitki pa so bili še motorno kolo, pralni stroj, hladilnik itn. Dobitki so ob lepem vremenu v Radomlje privabili več tisoč ljudi.

Ustavilo se je pri številki 72. Ko je bila iz bobna izvlečena ta številka, sta se javila vojaški uslužbenec Nedeljko Ljušič iz Ljubljane in Miroslav Zevnik, sofer iz Kranja. Ker je Ljušič prišel prvi do odra, je še enkrat žrebal med prvim in drugim dobitkom. No, Ljušič je imel kar dvakrat srečo in je dobil avto, Kranjčan Zevnik pa se je kljub smoli v sreči le potolažil z motorno kosilnico. Zevnik je izjavil, da bo kosilnico prodal, ker je pač ne potrebuje. Na sliki Zevnik sedi na motorni kosilnici, Ljušič pa je posadil sina na lahko dobljeni avtomobil. — Foto: J. Vidic

OBLEGANJE LENINGRADA

7. nadaljevanje

9. decembra so sovjetske čete spet zavzele Tihvin. Dva dni nato je zvedel Zdanov pri konferenci v Moskvi, da so sovjetske armade prešle v protiofenzivo. Žukov, ki so ga bili spet odpoklicali v Moskvo, je udaril po nemški armadni skupini Mitte pred Moskvo, leningrajske čete pa so jele prdirati proti vozlišču Mga. Tako je vendarle začelo rasti upanje, da bo morda uspelo razbiti obroč okrog Leningrada.

Glede na nekoliko izboljšani položaj, je Zdanov tvegati in dal razglasiti, da se bo zvišal dnevni obrok kruha, vsekakor le malenkostno — za borbih 100 g pri delavcih in za 75 g pri ostalih. Otopeli, zmrzujoči in oslavljeni Leningrajčani, ki so živeli samo še od upanja, so dobili novih moči. V zaupanju na prevoz po jezeru Ladoga, so cesto po ledu imenovali zdaj le še cesto življenja.

Da bi ljudi vsaj malo opogumili, so sklicevali sestanke po razbitih tovarnah, kjer ni bilo enega okna celega in nobene kurjave, in v raznih uradnih poslopih, kjer so za silo kurili »gašperčke« ali »buržujke«, kakor jih imenujejo v Rusiji. Obljubljali so prebivalstvu, da bodo čete spet zavzele Mgo, da bodo pretrgali blokado in da bo Leningrad 1. januarja osvobojen.

Toda Mge niso osvobodili. Še preden je napačil dan novega leta, je bilo jasno, da je bil Zdanov optimizem neutemeljen in da na poraz Nemcev niti misliti ni bilo — sovjetske čete so bile še vedno preveč oslavljenе, zaloge municije mnogo premajhne.

In zdelo se je, da bo cesta življenja postala cesta smrti. Najmanj, kar je mesto potrebovalo vsak dan, je bilo 1000 ton živil in to v najskromnejšem merilu — po cesti prek ledu pa je prihajalo v mesto največ 360 ton. Prvega januarja 1942 je pregled pokazal, da so vse zaloge do kraja izčrpane.

»Nikoli še ni,« tako je zapisano v uradnih podatkih zgodovine mesta, »Leningrad pretrpel nekaj tako strašnega. Tovarniški dimniki so ugašali drug za drugim, tramvaj ni vozil več. Tisoči in tisoči so s trudom gazili sneg po cestah in trgih. Komur ni bilo treba na delo, se je stiskal v svojem temnem stanovanju k pečici, v kateri je zakuril za kako uro, za dlje ni bilo drv, zaspal je

zavit v plašč, kožuh, volнено ogrinjalo, ali kar je pač imel najbolj toplega. Zvečer se je pogreznilo mesto v neprodirno temo, le tu in tam se je iz nje dvignila tovarna ali poslopje, v katero je udarila granata. Mogočni organizem mesta je komajda še kazal znak življenja. Vladala je lakota.

Decembra so se na ulicah vedno pogosteje pojavljale rdeče ali rumene sanke, ki so jih nekoč dobivali otroci od dečka Mraza. Zdaj so nosile žalostno breme, bolnika, umirajočega, v rjuho zavitega mrtveca. Povsod si jih videl, te otroške sanke, po širokih alejah, na obrežnih cestah, ob zamrznjeni Nevi, na Nevskem prospektu, povsod. Njihove jeklene smučī, stopinje žalujočih so hrustale v snegu in delale hrup, ki si ob njem pozabil na daljno grmenje topov. Nobenih avtomobilov ni bilo več, le še grozljive male sanke in dovolj pogosto si videl človeka, ki se je bil vpregel vanje, pa se je nenadoma zgrudil brez glasu, brez stoka, brez krika bolesti in je obležal mrtev poleg mrtveca.

Sredi decembra 1941 je v obleganem Leningradu, kakor sodijo umrlo vsak dan 6000 ljudi od lakote, proti koncu meseca celo 10.000.

Mesto ni dišalo več, kot nekoč, po bencinu, tobaku, konjih, psih, mačkah. dišalo je po snegu in vlažnem kamenu. Včasih ti je udaril v nos grenki vonj po terpentinu. Tovornjak, ki je vozil mrtvece na pokopališče, je peljal mimo. Vozove in mrtvece so polivali s terpeninom zaradi desinfekcije in tako je bil njegov ostrī duh obenem duh smrti.

Leningrajčani še vedno niso mogli razumeti, kaj se je pravzaprav zgodilo, kar jih je tako hitro pripeljalo na rob propada. Še vedno jim ni bilo jasno, kako so mogli Nemci v manj kot dveh mesecih prodreti okrog 800 km globoko v deželo in odrezati Leningrad od zaledja ter ga začeti oblegati. Gorivo in živila so komaj še prihajala v mesto. Prvega januarja 1942, 123. dne zapore, so bile zaloge toliko kot izčrpane. To pa je vedelo poleg partijskega sekretarja Zdanova samo še nekaj funkcionarjev. Stalin in generali so hoteli s protiofenzivo osvoboditi Leningrad, toda čete so bile prešibke, preslabo oborožene, saj je bilo treba istočasno z

vsemi silami in največjo požrtvovalnostjo braniti tudi Moskvo.

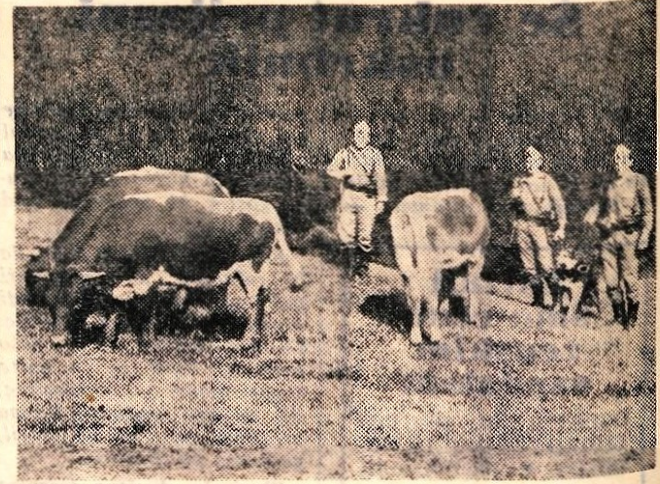
Nemška armada, tedaj še mogočna, sveža, sijajno oborožena in dobro oskrbovana, je slabotne čete, ki so hitele Leningradu na pomoč, popolnoma razbila in uničila cele oddelke.

Ena sama življenjska žila je bila še odprta, ledena cesta prek ogromnega Ladoškega jezera na severu Leningrada. Ceste pravzaprav ni bilo, temveč kakih 60 kolo vozov v snegu in ledu v dolžini 1500 km. Od 19. novembra dalje so s sanmi in kasnje tudi s tovornjaki sicer spravili nekaj potrebščin v mesto, vendar ta ledena pot zaradi večnih bombardiranj iz zraka, zaradi pogostih okvar na vozilih in zaradi strupenega mraza od vsega začetka ni zadostovala. Temperatura se je gibala med 30 in 40 stopinjami pod ničlo, poleg tega je bril od severa leden veter in marsikateri voznik je med vožnjo zmrznil ter z naloženim vozom vred izginil v snežnih zametih. Zdanov se je obupno trudil, da bi vzdržal promet na tej poti, toda 5. januarja je moral sam priznati, da je prišla v mesto komaj tretjina za življenje najnujnejših živil in drugih potrebščin. Ljudje so trpeli strahotno pomanjkanje.

Končno je sklical in zbral vse razpoložljive sile, predvsem mladinsko organizacijo, ki pa je bila že sila razredčena, saj je bila večina članov pred mestom v strelskih jarkih in utrdbah.

Kolikor je ostalo še mladih ljudi, jih je razdelil v skupine, ki so potem hodile od hiše do hiše, pomagale, kolikor so mogle živim in odnašale mrtve.

Na svojih obhodih so doživljali strahotne prizore. Tako je poročala mladinka po obisku v nekem stanovanju: »Po stenah srež. Na stolu štirinajstleten deček, mrtev. V zibelci mrtev dojenček. Na postelji mrtva mati. Pri vходу je čepela sosedica in s toplim pogledom zrla v to grozoto. Tudi ona je naslednjega dne umrla.« Tak je bil Leningrad junarja 1942.

GRANICARJI IN KRAVE — Graničarji karavle na tromeji v Ratečah se ne jezijo, ker se krave koroških kmetov po mesec dni ali še več brez dovoljenja pasejo okrog karavle. Ne jezijo se tudi na krave, ki so brez »dovoljenja« prestopile državno mejo.

Avstrijski pastir ne sme prek meje, krave pa se vsako leto pasejo na naši strani, a se končno le vrnejo same. Videti je enostavno. Enostavno zato, ker so na naših mejah dobri odnosi. Če pa ne bi bilo tako, potem bi zaradi teh krav sledile diplomatske note, po vsej verjetnosti pa bi jih zaplenili. Tako pa so koroški kmetje brez skrbi za krave, ki se po več dni pasejo na naši strani, čeprav o tem ni nobenega sporazuma z Avstrijo. J. Vidic

Rešitev sobotne križanke

1. OVADBA, 7. IBADAN,	27. LIV, 29. NABODALO, 34.
13. BOHINJSKA BELA, 15. ARAM, 16. DAR, 17. ANKA,	ALES, 36. KOL, 37. TELO,
18. OCENITEV, 21. TOR, 22. MŠ, 23. CO, 24. ON, 26. HN,	39. JOZE GREGORČIČ, 42. IVANKA, 43. AZTEKI

Bankovec z napako

Skofjeločanu Mihi Smidu so pred dnevi med nakupovanjem v veleblagovnici Nama vrnili bankovec za 10 N din, ki je spričo nenavadnega izgleda takoj zbudil njegovo pozornost. Obe plati tisočaka sta namreč odtisnjeni po dvakrat. Na hrbtni strani, ob veliki desetici, se vidi nekoliko motna silhueta delavca, katerega podoba sicer ne sodi tjakaj. Dobro opazna je mala desetica s podpisu guvernerja in viceguvernerja ter številka bankovca. Tudi to dvojje sodi na čelno stran.

Celna stran bankovca prav tako ni brezhibna. Slika delavca pači nejasen odtis velike desetice in gravur z druge plati tisočaka, levi rob pa je potiskan z napisom v treh jugoslovanskih jezikih, ki bi morali biti samo na desnem koncu nasprotne strani.

Bankovec brez dvoma predstavlja veliko redkost in zato precejšnjo numizmatično vrednost. Kdo ve, kako se je mogel neopazno izmuzniti mimo strogih kontrol ter priti v obtok. In ker ni več nov, je očitno šel že skozi več rok, preden so ga razkrinkale budne oči sedanjega lastnika. Kaže, da naši ljudje slabo opazujejo in da niti kupci, niti prodajalci ne vedo, kaj imajo pred seboj, s čim plačujejo oziroma za kakšne papirje razdajajo blago.

Numizmatiki pozor! Nenavadni bankovec je naprodaj. -ig

O Kuraltovi rodbini in še kaj v nekdanjem življenju (1)

»Prva sem šla po tej poti...«

Ozrmo se nekaj nad 150 let nazaj. Bilo je leta 1790; pri Kurovru v Gorenji vasi je bila svatba. Poročil se je mladi petični gospodar Anton Kuralt, in sicer z mlado, bogato nevesto, ki je bila doma iz Žabnice ali od Sv. Duha. Imela je bogato doto. Zakoncema Antonu in Jerici so se rodili štiri sinovi: Jožef, Luka, Andrej in Franc. Jožef je živel v Skofji Loki; imel je dve hiši, poročil pa se ni nikoli. Po smrti je obe hiši zapustil baje mestni ubožnici; še danes se tam reče Špital na Lontrgu.

Luko je oče hotel poslati v latinske šole v Ljubljano, vendar se je ta branil. Kljub temu pa ga je oče peljal v začetku šolskega leta s konjem v Ljubljano, toda Luka je bil prej peš doma kot oče s konjem.

Rekel je, da ne bo študiral, da hoče biti kmet. Oče pa ni odjenjal, zato ga je odpeljal v Celovec misleč, da od tam ne bo znal domov. Toda Luka je kmalu primahal nazaj.

V tistih časih so mislili, da bo tisti, ki gre študirat, obvezno postal duhovnik. Beseda »fara«, ki so jo takrat uporabljali za duhovnike, v tistih časih še ni bila žaljivka. Luko so takoj, ko ga je oče peljal v šolo, začeli pravi-

ti far. To ime se ga je držalo do smrti.

Ker ni in ni hotel študirati, mu je oče kupil neko hišo in zraven dokupil zemljo, da je bil »grunt« tako velik kot drugi. Luka je tam dobro gospodaril; še danes se pri hiši reče »pri Luku«, pa tudi priimek Kuralt je še ostal pri hiši.

Sin Andrej je po očetovi smrti prevzel kmetijo in še mlad (45 let) umrl.

Povrnimo se nazaj k očetvu Antonu. Bil je ta mož poštenjak, skrben gospodar, zelo veren in tudi razgledan. Ker je bila tiste čase reteška cerkev le podružnica cerkve v Stari Loki, so morali hoditi k maši tja. Do Stare Loke

je bilo približno uro hoda ali še raje več, če kdo ni hitro stopil. Kuraltov oče Anton je zato zaprosil cerkveno in svetno oblast, da bi v Retečah ustanovili duhovnijo. Prošnji so ustregli s pogojem, da vaščani založijo toliko denarja, da bo vsakokratni duhovnik poleg dohodkov, ki so bili takrat majhni, imel toliko, da bo lahko dostojno živel. Oče Anton je v glavnem izpolnil to obveznost.

Tako je bila leta 1848 ustanovljena reteška župnija.

Oče Anton pa si je po ustanovitvi župnije izgovoril, da hoče biti pokopan v Stari Loki, ne pa v Retečah. Ker so bile včasih vse sedanje okoliške župnije pod faro v Stari Loki, so ljudje kar na kratko rekli »pri fari«. Še danes je le uradno ime Stara Loka, večina ljudi, posebno starejših, pa še vedno reče »pri fari«.

Ko so očeta vprašali, zakaj noče biti pokopan doma, je rekel, da noče, da bi po njem hodili in zraven kleli. Skoraj polovica župnije je bila namreč proti ustanovitvi župnije v Retečah. Posebno so bili proti oni na Godešiču, ker so želeli, da bi bila župnija v njihovi vasi.

Oče Anton je umrl leta 1852 in je bil zadnji pokopan »pri fari«.

Prva je bila na novem pokopališču v Retečah pokopana Marjeta Kušar, ki je umrla leta 1853. Na njenem nagrobniku je naslednji verz:

*Prva sem šla po tej poti
po nji pojedete tud vi
ljubi moji vi otroci
io vam mati govori
Le zvesto Bogu služite
kratek je življenja čas
tukaj zamè vi molite
tamkaj bom pa jaz za vas.*

Zdaj pa pogledimo še četrtega Kuraltovega sina, čudaškega Franceta. Kupil si je neko kmetijo in pozidal hišo, da je bilo kot nova. Ni pa se nameraval poročiti. Ker je bil kratkih nog, je bolj težko hodil. Bil pa je rad povsod s fanti, zato je vedno jahal konja, kadar so šli kam daleč. Gostiln takrat ni bilo veliko, pa tudi denarja so fantje imeli bolj malo; le kakšnemu gruntarskemu sinu je oče dal za nedeljo goldinar (2 kroni), da se je lahko postavil za njim. Fantje so se zato ob večerih največ zbirali pod vaško lipo, kjer so se pogovarjali in včasih kaj zapeli, potem pa so nekateri odšli domov, drugi pa pod okna svojih deklet.

Kadar pa je bil v domači vasi ali kje v okolici mrlič, so šli fantje kolektivno kropit, v domači vasi tudi dekle-

ta. Če je bila svatba, so povabljeni svatje v hiši svatov ali v plesali, pozneje pa so se godci preselili na pod, kamor so prišli na ples tudi fantje.

Če je bilo v bližnji vasi cerkveno žegnanje, so šli fantje nadlegovat tamkajšnja dekleta, da so jim dale »boba« (krofe). Večkrat pa se je zgodilo, da so namesto krofov dobili od domačih fantov s koli po hrbtu. Takrat je bilo treba urno bežati proti domu. Naš Franc je težko hodil, zato je vedno jezdil konja; in kadar so šli kam bolj daleč, je bil vedno prvi, če je bilo treba teči domov.

Karel Bertonec
Gorenja vas 25
(Prihodnjič naprej)

Gorenjski kraji in ljudje

Razcestja

MIHA KLINAR
(MESTA, CESTE
IN RAZCESTJA)

35

IV. DEL

»No, da, prijatelj...« tudi inženirju ne gre v račun, zakaj profesor Andrej ni vsaj malo zatisnil oči pri Karlovi šolski nagoli, vseeno pa tega sinoči pred Andrejem ni pokazal in je celo, sicer malo kisló, rekel, naj Karla ocenjuje strogo, obenem pa, prav tako malo kisló, hvalil talent sinovega sošolca in prijatelja, ki je bil ravno pri njih, in se do drobnega fanta izkazal velikodušnega, ko so govorili o božičnih praznikih in božičnih počitnicah, ki se bodo jutri začele. Poskrbel je, da se bo fant lahko peljal do Lucije z rudniškim tovornjakom že zarana, naprej pa si bo že pomagal sam...

2

»Dobro je imeti takega prijatelja, kakor je Karl!«

Tako si govori Slavko, ko seda v rudniški tovornjak, v star vojaški avstrijski avtomobil, v enega izmed tistih avtomobilov, ki si jih je rudniška uprava enostavno prisvojila ob razsulu cesarstva.

»Čudno, da jih Italijani niso zahtevali kot vojni plen,« razmišlja naglas, ker ga šofer prav nič prijazno ne pogleduje, kakor da mu ni všeč, ker ga mora vzeti s seboj. Slavko bi rad izvabil iz šoferja vsaj besedico, da bi prebil ledeni zid molka, ki se mu zdi še bolj leden kakor ledeno zimsko jutro, izgubljeno in še vedno potopljeno v nočno temo pod črnim nebom, na katerem so še vse zvezde, podobne ledeno mrzlim glavicam velikih bučik, takih, kakršne ima Slavko v barvah slovenske trobarvnice zasajene v rob sukničja tik nad gumbico — tri bučike: bela, modra, rdeča, zasajene tesno druga ob drugi. »Morda Italijani tega niti ne vedo,« misli Slavko na prisvojene cesarske tovornjake.

Toda njegove besede ne odpro šoferjevih ust.

»No, nič zato. Ne bom vsiljiv,« umolkne Slavko, šofer pa tipa nekje pod svojim sedežem, dokler ne otipa kljuke za vžig motorja, nato pa stopi pred avtomobil.

Grrr... grrr... grrr...

Toda motor ne vžge.

»Hudič boš vžgal,« preklinja šofer in robanti, dokler mu eden od številnih 'hudičev', s katerimi je preklinjal staro vojaško 'škattljo', ne pomaga spraviti motorja v brnenje. »Bog daj srečo! V takem mrazu po taki cesti! Še v Idrijco se lahko zapeljeva...«

»V Idrijco? Kako to?« bi ga Slavko rad vprašal, a molči, da bi ga neprijazni šofer ne imel za strahopetca, čeprav ga skrbi, da bi se šoferjeva napoved ne uresničila.

»Mraz je, da bi sam hudič zmrazil,« brunda šofer. »V takem mrazu bi se moral po žilah pretakati živ ogenj namesto krvi.«

Tudi Slavka zebe. Vendar ne misli na mraz, ker drhti bolj zaradi strahu kakor zaradi mraza, saj se pelje prvič v življenju z avtomobilom, ki ga ves čas zanaša od roba ceste na drug rob in ne more ujeti sredine poledenele ceste. Zanaša ga kakor pijanca. In res se Slavku zdi, da se med vonjem po bencinu meša vonj po žganju.

»Pa ne da bi bil bencin pomešan s špiritom?« ugiba Slavko, dokler se ne začne daniti.

Vonj po žganju zaudarja iz šoferjevih ust.

3

»To je bila voznja,« se Slavko oddahne, ko stopa iz avtomobila na železniški postaji v Luciji.

»Stopi! Stopil ga priganja šofer in z roko kaže na pošno kočijo, v katero voznik že vprega konje.

Slavko bi se rad zahvalil, a šofer ga priganja. »Ne bodo te čakali, če ne boš hiter. Saj se pelješ proti Kobaridu?«

»Proti Kobaridu,« pritrjuje Slavko in seže po lesenem vojaškem kovčku, v katerem ima knjige in druge svoje stvari.

Zadovoljen je, ker mu ni treba čakati.

Popoldan bo že doma pri mami in jo razveselil z odličnim spričevalom in pohvalo.

»Mama?«

Zadnjič v Ljubljani je skoro planil k neki drugi, mami skoro na las podobni ženski.

Pripovedoval ji bo o tem.

»Se sreča, da sem pravočasno spoznal, da ni prava.«

Le kaj bi si tista tuja gospa mislila o njem?

Toda imela je prav tako frizuro. In vsa je bila kakor mama...

»Čudna, zares čudna podobnost. Mama bo komaj verjela.«

O tem, da bi si zaradi tiste gospe, tako zelo podobne mami, skoro nakopal profesorjevo jezo, bo Slavko seveda molčal, pač pa bo povedal, da sta bila on in njegov prijatelj Karl spremljevalca osmošolca, ki je nosil venec z napisom idrijske realke.

To je bila zanj velika čast, bo rekel in pripovedoval o vsem, kar je videl v Ljubljani in tudi slišal.

In videl in slišal je veliko. Mami bo lahko povedal, da ni videl samo pokojnega pisatelja Ivana Cankarja na mrtvaškem odru, marveč celo vrsto znanih in manj znanih slovenskih pesnikov in pisateljev, med njimi tudi pisatelja Frana Saleškega Finžgarja. Po pogrebu je sam prišel k njim in jih pozdravil. Ne samo zato, ker je bil predzadnje leto prejšnjega stoletja (tako je pisatelj rekel) kaplan v Idriji, marveč predvsem zato, da bi v sedanjih, za ljudi pod italijansko zasedbo težkih časih slovenski ljudje ne postali malodušni in izgubili upanja na združitev s svobodno domovino. Ko pa je videl, da jim ni treba vlivati upanja, trdnosti in poguma, je začel pripovedovati različne šaljive in šegave dogodivščine, ki jih je doživel v času svojega enoletnega kaplanovanja v Idriji — v 'rdeči' Idriji, kakor je rekel, 'rdeči' zato, ker je bila skoro sleherni rudarska družina naročena na takratni socialno-demokratski »Rdeči prapor«.

In pisatelj Finžgar je v začudenje mnogih dijakov opravičeval 'rdečo' pripadnost idrijskih rudarjev s težkimi, nekrščansko težkimi razmerami, v katerih so živel, cerkev in duhovniki pa se niso nikoli upali zavzeti zanje pred gospodo, ki jih je izžemala in bogatela na račun njihovega dela in bednega zaslužka. Ni čuda, da je bilo v času njegovega kaplanovanja na 'rdečih' shodih mnogo več rudarjev kakor pri službi božji.

V četrtek sta se na kranjski občinski skupščini oglasila Jurica in Martin Smith iz pobratenege mesta Oldham. Jurica je doma iz Kranja in po poroki z Martinom že dve leti živi v Oldhamu. Pogovarjala sta se s predsednikom občinske skupščine Slavkom Zalokarjem in vodjo skupščinske pisarne Vidom Pogačnikom. — Foto: F. Perdan

Pozdravljena, Jurica in Martin!

V uredništvu je zazvonil telefon. »Nekdo od Glasa naj pride v kranjsko skupščinsko pisarno. Pri tovarišu Pogačniku sta Jurica in Martin Smith iz Oldhama.« Vedeli smo, zakaj gre. Jurica Rozman, Kranjčanka in Martin Smith iz prijateljskega angleškega mesta, danes že mož in žena. Spoznala sta se, ko je bila Jurica z mladinsko skupino iz Kranja na letovanju v pobratenem Oldhamu. Martin je opravljal svojo poklicno dolžnost. Enajst let je že fotoreporter pri oldhamskem dnevniku Oldham Chronicle, zato je tistega leta kranjsko skupino nekajkrat fotografiral in se spotoma zagledal v Jurico. Leta 1967 sta se poročila. Jurica se je preselila v daljni Oldham. Rada se vrne domov. Še letos aprila sta bila z Martinom tukaj. Tokrat sta v Kranju že petič. Martin nam je pokazal izvod njihovega dnevnika, v katerem je bila objavljena njegova slikovna reportaža o našem mestu, saj letos poteka deseto leto pobratena med Kranjem in Oldhamom. Kranj je poslikal iz vseh koncev in krajev. Pravi, da je to njegov prispevek k prijateljstvu.

Kramljali smo pri tovarišu Pogačniku. Prisedel je še predsednik Slavko Zalokar. Prisluhnil sem pogovoru, saj je bil zanimiv in zraven kaj vprašal. Franci pa je dvakrat ali trikrat močno »blisknil«. Spomin mora biti.

Jurica je tekstilni tehnik. Tako kot v kranjskem Ibižu dela sedaj v Oldhamu v tekstilni tovarni. Njeno delovno mesto je v laboratoriju. Lepo

so jo sprejeli. Tudi jezik ji ne dela več preglavic. Privadila se je na novo sredino.

»Vseeno rada pridem domov, k staršem. Po poroki sva bila z Martinom petkrat doma. Vedno prideva z avtomobilom. Cenejše je od aviona. Voziva dober dan in v Kranju sva. Čim bliže sva domu, tesneje mi je pri srcu. Takrat najraje molčim. Ko odhajam, tudi zajokam...«

In Martin, njen zakonski drug? Pravi Kranjčan je. Tudi slovensko nekaj že razume. In veliko prijateljev ima v Kranju.

»Ko sem bil prvič tukaj, sem mislil, da sem prišel na drugi svet. Ljudi nisem poznal, ne razumel jezika. Ah, sedaj je vse drugače. Resnične in dobre prijatelje imam v Kranju. Počutim se kakor doma.«

In kakšen je tvoj poklic fotoreporterja, Martin?

»Rad ga imam. Zjutraj nikoli ne vem, kaj bom čez dan delal. Zelim, da bi slikal kaj takega, kar še nikoli nisem videl in nikoli slikal. Zgodilo se mi je, da sem

zjutraj fotografiral težko prometno nesrečo, čez pol ure pa filmsko zvezdico. Tako je. V našem poklicu se ti marsikaj zgodi. Nekoč sem na nogometni tekmi hotel fotografirati pretep. Nisem ga uspel. Navijači in policaji so me vrgli ven! Katera je moja najljubša in najbolj uspešna fotografija? Goreč avto. Plameni so bili visoki skoraj 15 metrov... Kmalu se mi bo izpolnila vroča želja. S kamero v rokah bom skočil s padalom. Tudi pod vodno gladino se bom potopil z njo.«

Jurica in Martin se bosta 19. septembra poslovila. Odhajata v Oldham. In do takrat? Zapeljala se bosta na morje in si ogledala Gorenjsko.

Se nekaj sta mi zaupala. Februarja bo v družini zajokalo. Zanju bo ta dogodek presrečen. Martin pravi, da bosta kar dva, eden za Kranj in drugi za Oldham!

Vnaprej jima čestitamo! Na svidenje!

J. Košnjek

NOVOPOROČENCI!

Zakaj skrbi,
zakaj težave?
Kosilo za to priložnost

v GRADU HRIB

— Preddvor

le malo stane.

Roparski zaklad

JULIUS
MADER

35

Tudi dr. Thomsenov poklicni kolega v Ankari, nekdanji cesarski generalštabni oficir Franz von Papan, je imel večkrat opravka s ponarejenim denarjem. Že med prvo svetovno vojno je tedanji kapetan in nemški vojaški ataše v Washingtonu von Papan financiral nemškega vohuna von der Goltza alias Bridgemana Taylorja s ponarejenimi čeki. Plemeniti Goltz je prišel pred britansko vojaško sodišče, razkrinkani salonski aristokrat von Papan pa se je kljub tej aferi vzpenjal po lestevici svoje kariere vedno višje. Ko je kot član reakcionarne »Herrenkluba« postal s tridesetimi leti kancler rajha, je sklenil s Hitlerjem za Nemčijo tako poguben pakt in postal zatem prvi podkancler. Nato je kot poslanik na Dunaju podpiral fašistično infiltracijo v Avstriji, od začetka vojne leta 1939 pa je bil poslanik v Ankari. Tudi njegovo poslanstvo je bilo zbirališče pustolovcev nemške obveščevalne službe vseh barv. Himmler mu je na zahtevo poslal prebrisanega in v podtalnih akcijah izkušenega SD-obersturmbannführerja Ludwiga Moyzisa. Temu se je zares kmalu posrečil nenavaden podvig: s pomočjo visoke podkupnine je spravil angleškega poslanika sira Hughea Knatchbull-Hugessena v zelo nezaviden položaj.

Knatchbull-Hugessen je imel svojo delovno sobo poleg spalnice. Tam je bila tudi posebna železna blagajna britanskega poslanstva, ki je imela samo en ključ. Ta ključ je nosil poslanik na zlati veržici na svojih hlačah. Pokazalo pa se je, da niti tam ni bil dobro spravljen. Poslanikov sluga, vohun, ki ga je najela SD, Elyes Bazna alias Cicero, je spetemu poslaniku spretno izmaknil ključ, odprl blagajno in po vrsti fotografiral vse dokumente z označbo »most secret« (zelo zaupno). Ker poslanik ni ničesar zaslužil, je Cicero nadaljeval svoj posel do začetka leta 1944 in prišel tako tudi do tajnih protokolov zavezniških konferenc v Casablanci, Kairu in Teheranu. Ciceroov plen so bili tudi mikrofili z izredno zaupno vsebino o strateških in taktičnih operacijskih načrtih, kakor tudi o terminih nameravanega izkrcanja zahodnih sil v severni Franciji. Ker so angleška tajna sporočila nosila točen datum in tudi uro oddaje in sprejema, je lahko SD s prestreženimi šifriranimi angleškimi sporočili odkrila tudi dvojno zavarovano šifro britanskega zunanjega ministrstva.

Ko je končno Knatchbull-Hugessenov sluga zahteval plačilo, so bili Schellenberg, von Papan in Moyzisch na videz zelo širokogrudni. Izplačali so mu 300 000 funtov, kar je znašalo po uradnem tečaju več milijonov mark. To nikakor ni bilo majhno plačilo za glavo, ki jo je Cicero dve leti nosil v zanki. Toda tudi ta v zgodovini menda najboljše plačani vohun in goljuf je bil ogoljufan. Ko je hotel v svojem južnoameriškem azilu pričeti z uživanjem sadov svojega nevarnega dela, mu je policija dokazala, da je bil ves njegov denar ponarejen.

Nekoliko drugače se je godilo Ircu Johnu Francisu O'Reillyju. Njega je SD odvrгла s padalom nad Irsko, da bi izvedel podrobnosti o anglo-ameriških enotah, ki so bile v Britaniji pripravljene na invazijo. Komaj je O'Reilly zakopal svojo za vodo nepropustno posodo s ponarejenimi funti, ga je policija prišla. Julija 1944 se mu je s pomočjo podkupljenega paznika posrečilo pobegniti z dublinskega zapora Arbour-Hill. Izkopal je svoj zaklad in pridobil dva znanca, da sta neopazno v raznih bankah menjavala njegov denar. Ko so ga kmalu nato znova prišli, je lahko brez skrbi za svojo bodočnost obsedel svojo kazen. Po vojni si je za denar SD kupil med drugim tudi dublinski hotel Esplanade v Parkgate Street. Vendar se je motil, če je upal, da si je z denarjem, ki ga je tako pridobil, zagotovil brezskrbno življenje. Leta 1948 sta se pri njem pojavila dva neznanca, ki sta zahtevala do centa natančno ves denar, ki ga je bil ta dobil od SD za vohunske namene, ne pa za svoje lastne potrebe. Rekli so mu, da rabijo ta denar za vzdrževanje preganjanih nacistov. Ker O'Reilly nikakor ni hotel izročiti denarja, so mu začeli redno pošiljati pisma, v katerih so mu grozili s smrtjo. Nazadnje je z veliko sreče ušel nameravanemu atentatu, nakar je pobegnil v Ameriko. Če se mu je tam posrečilo zabrisati svoje sledove pred preganjalci, ni znano.

Tudi usoda tega agenta dokazuje, da tisti, ki ga je SD izbrala za svoje umazano delo, nima ne miru ne milosti do konca svojega življenja.

To seveda ne velja za vse. Tisti, ki so videli v ponarejanju denarja samo nujen »kavališki delikt«, so večinoma pravčasno prenesli svoj dobiček na varno. Hitlerjev vodja agentov in vodja razpečevanja ponarejenega denarja dr. jur. Hans Thomsen je postal po vojni predsednik »Angleško-zahodnonemškega kluba« in član prezidija zahodnonemške »Amerika-Gesellschaft«.

TOVARNA OBUTVE PEKO TRŽIČ

razglaš

za svoj samopostrežni obrat družbene prehrane

dve prosti delovni mesti

kuharjev - kuharic

in eno prosto delovno mesto

za pomoč pri pripravi hrane — enolončnic.

Pri sprejemu imajo prednost osebe s poklicem in prakso, oziroma znanjem in veseljem do tega dela. Zaposlitev je takojšnja. Na želje kandidatov tudi po dogovoru.

Stanovanj podjetje nima — plača prevoz na delo in z dela.

Prijave sprejema kadrovski oddelek.

SEZNAM

izžrebanih srečk in dobitkov, ki še niso dvignjeni

4, 7, 32, 42, 81, 362, 523, 569, 598, 630, 736, 750, 791, 860, 872, 969, 1133, 1141, 1170, 1172, 1197, 1266, 1379, 1387, 1412, 1455, 1492, 1550, 1602, 1637, 1650, 1723, 1733, 1737, 1738, 1805, 1821, 1840, 1947, 1982, 1989, 2033, 2123, 2155, 2348, 2351, 2368, 2380, 2443, 2462, 2574, 2786, 2940, 3065, 3066, 3073, 3080, 3119, 3193, 3261, 3346, 3550, 3642, 3665, 3797, 3825, 3914, 3940, 4032, 4040, 4043, 4045, 4079, 4129, 4137, 4175, 4186, 4262, 4279, 4382, 4387, 266, 431, 4710

Vse dobitki zgoraj navedenih števil srečk morate vzeti najkasneje do 24. 9. 1969 v pisarni Turističnega društva Tržič, sicer zapadejo.

Turistično društvo
TRŽIČ

CESTNO PODJETJE V KRANJU

razpisu e

prosto delovno mesto

vodje gospodarsko računskega sektorja

Za razpisano delovno mesto se zahteva visoka ali višja strokovna izobrazba ekonomske stroke z najmanj triletno ustrežno prakso na vodstvenih delovnih mestih.

Kandidati za razpisano delovno mesto naj pošljejo pismene vloge z opisom dosedanjih del in z dokazili o strokovni izobrazbi Upravnemu odboru Cestnega podjetja v Kranju.

Nastop dela je možen takoj ali po dogovoru. Razpis velja 15 dni od objave, oziroma od zasedbe delovnega mesta.

Prodaj

Prodaj VOLA, sposobnega za vožnjo, težkega 500 kg. Podljubelj 24, Tržič 4389

Prodaj zazidljivo PARCELO v bližini Kranja. Naslov v oglašnem odd. 4390

Prodaj NJIVE. Informacije Praše 33, Kranj 4391

Prodaj PEC na olje emo 5. Ferlan, Trojarjeva 18/a, Kranj-Strazišče 4392

Prodaj francoski 200-litrski KOTEL za žganjekuho. Udir, Sp. Besnica 33 (mlyn) 4393

Prodaj 150 kosov monta OPEKE 12 x 25. Skubic, Sora 32, Medvode 4394

Prodaj eno leto staro KOBILLO, Meglič, Podljubelj 63, Tržič 4395

Prodaj manjše GOSPODARSKO POSLOPJE, primerno za prezidavo v stanovanje. Neposrednja bližina Bleda. Prešeren, Zasip 16, Bled 4396

Prodaj večjo količino JABOLK in TEPK. Tiringar,

Smarjetna gora 2, Kranj

4397

Prodaj 9 mesecev brejo KRAVO. Aljančič, Hudo, Tržič 4398

Motorna vozila

Prodaj karamboliran FIAT 750. Naslov v oglašnem oddelku 4400

AVTO PRINC 110-SC, dobro ohranjen, prodaj. Albin Skodlar, Novi svet 7, telefon 85-290, Škofja Loka 4401

Prodaj FIAT 600 s prevoženimi 57.000 km in z dodatnimi zimskimi gumami za 5500 N din. Hudobivnik, Suha 1/a, Kranj 4402

Stanovanja

Na stanovanje sprejem dve samski osebi. Zglasiti se v popoldanskem času. Gorenjesavska 57 (blizu kamnoloma) 4404

Ugodno prodaj HIŠO v bližini Kranja, starejša, ta-

koj vseljiva. Primerna tudi za obrt. Informacije dobite pri Pelko Rudi, Kranj, Kokrški log 14, (Primskovo) 4403

Kupim

KUPIM SUHE BOROVE PLOHE I vrste. Polak Vlado, Brežice, Zakot 56 4399

Izdaja in tiska ČP »Gorenjski tisk« Kranj, Koroška cesta 8. — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 (stavba občinske skupščine) — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135. — Telefoni: redakcija 21-835 21-860; uprava lista, ma-loglasna in naročniška služba 22-152 — Naročni-na: letna 32, polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mali oglasi: beseda 1 din, naročniki imajo 10% popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

Na mednarodni velesejem v Zagreb

S POSEBNIM VELESEJEMSKIM VLAKOM ZAGREB EKSPRES!

Združeno železniško transportno podjetje uvaja v času od 12. do 21. septembra poseben velesejemski vlak

iz Ljubljane ob 7:05 v Zagreb ob 9:25

iz Zagreba ob 17:45 prihod v Ljubljano ob 20,07

Potovanja organizira Turistično-transportni biro Ljubljana, pod posebno ugodnimi pogoji:

Vožnja z vlakom, v Zagrebu prevoz z avtobusom do velesejma in nazaj in velesejmska vstopnica, kar stane

za posameznike 27 din

za skupine nad 10 oseb, za osebo 24 din

za študente in dijake v skupinah nad 10 oseb 15 din

šole, ki izkoristijo regres, ki jim ga priznava

Temeljna izobraževalna skupnost SRS za os. 6,60 din

Rezervacije in naročila sprejema: Turistično-transportni biro, Ljubljana, Titova 32, naročilnico za skupine zunaj Ljubljane pa lahko izročite tudi na vsaki železniški postaji, vendar na naslov ZZTP Turistično-transportni biro Ljubljana.

NA MEDNARODNI VELESEJEM V ZAGREB TOREJ — **z vlakom!**

graškega jesenskega velesejma

z avtobusom dne 4. oktobra 1969

Odhod iz Kranja ob 6. uri zjutraj. Povratek okoli 22. ure.

Cena izleta je konkurenčna!

Vožnja, strokovno vodstvo in vstopnica stane samo 65 din.

Prijave in informacije:

turistična poslovalnica
Creine Kranj, Koroška 4,
tel. 21-022

CREINA
turistično
prometno
podjetje
K R A N J

TURISTIČNO
PROMETNO PODJETJE
CREINA KRANJ
vas vabi
na ogled

Kino

Jesenice RADIO
17. septembra amer. film ZANKA ZA NEDOLZNEGA
18. septembra amer. barv. CS film DESET ZAPOVEDI, II. DEL
19. septembra amer. barv. CS film ČUVARJI GRADU

Jesenice PLAVZ
17. septembra amer. barv. CS film DESET ZAPOVEDI, II. DEL
18.-19. septembra jugoslovanski film MEMENTO

Žirovnica
17. septembra amer. barv. CS film KNEZ BOJEVNIK

Dovje-Mojstrana
18. septembra amer. barv. CS film KNEZ BOJEVNIK

Kranjska gora
18. septembra amer. film ZANKA ZA NEDOLZNEGA Skofja Loka SORA
17. septembra amer. barv. film BOBNI VZDOLŽ MOHAVKA ob 18. in 20. uri
18. septembra angl. barv. film POLJUBI ZA UBIJALCA ob 20. uri
19. septembra angl. barv. film POLJUBI ZA UBIJALCA ob 18. in 20. uri

Bled
17. septembra amer.-mehiški film 48 UR DO SMRTI ob 18. in 20.30.
18. septembra amer.-mehiški film 48 UR DO SMRTI ob 18. in 20.30.
19. septembra amer. barv. film MARY POPPINS ob 18. in 20.30.

Radovljica
17. septembra italij. barv. film NASE DOBRE SOPROGE ob 18. uri, amer. barv. film SODOMA IN GOMORA ob 20. uri
19. septembra amer. barv. film SODOMA IN GOMORA ob 20. uri

Kranj CENTER
17. septembra italij.-špan. barv. CS film POSLEDNJI BOJ ob 16., 18. in 20. uri

18. septembra franc. barv. CS film NEUKROTLJIVA ANGELIKA ob 16., 18. in 20. uri
19. septembra franc. barv. CS film NEUKROTLJIVA ANGELIKA ob 16. in 18. uri, nastopa ansambel AVSENIK ob 20.10.

Kranj STORZIC
17. septembra amer. barv. VV film VESELA DEKLETA ob 16., 18. in 20. uri
18. septembra amer. barv. film SAMO NAPREJ, KAVBOJI ob 16., 18. in 20. uri
19. septembra amer. barv. CS film OPERACIJA GROM ob 16. in 20. uri, italij.-špan. barv. CS film POSLEDNJI BOJ ob 18. uri

Tržič
17. septembra amer. film SREČANJE V PARKU ob 18. in 20. uri
19. septembra nastopa ansambel AVSENIK ob 17. uri, angl. barv. CS film NOČ GENERALOV ob 19.30.

Prizor na naši fotografiji je bil posnet minuli ponedeljek dopoldne v Zireh, ko je neprevidna kolesarka zapeljala pred še bolj neprevidno voznico osebnega avtomobila. Na srečo so razen kolesa — tokrat vsi ostali nepoškodovani.

Nenavadna kraja

Alojz Avgustin z Blejske Dobrave, zaposlen v jeseniški železarni, je prijavil nenavadno krajo.
Avgustin je lani dobil odlikovanje za vojne zasluge s srebrnim vencem. Že prej je dobil za zasluge v vojni tri odlikovanja. Vsa odlikovanja

je imel v okviru na steni v kuhinji. Pred kratkim pa ga je obiskal vaščan. Po njegovem odhodu, le-ta je bil sam v kuhinji, pa so opazili, da na steni ni več odlikovanj.
Prijava o kaznivem dejanju je že v rokah občinskega javnega tožilca.

Vlom v stražiško pošto

V noči na 12. september so neznanci vlomili v pošto v Stražišču pri Kranju. V notranost so prišli tako, da so razbili steklo na oknu. Privojili so si okoli 40 kg težko

blagajno in jo odnesli kakih 300 metrov daleč. Tam so jo nasilno odprli. V blagajni je bilo okoli 400 din, za okoli 3000 din poštinih znamk ter nekaj žigov.

Spoznali utopljenca

V utopljencu, ki ga je naplavila 11. septembra Poljanščica pri Puštalju v Skofji Loki so spoznali Franca Po-

točnika, roj. 1938, s Podvrha nad Poljanami. Domnevajo, da se je ponesrečil z mopedom in pri tem padel v reko.

Pred kratkim se je v Poljanah pripetila nesreča, ko je avto zletel s ceste v potok Ločilnico. Na tem nevarnem ovinku je bilo že več nesreč. — Foto: F. Tavčar

Tihotapec na Korenskem sedlu

V četrtek zjutraj ob 4. uri se je iz Zahodne Nemčije pripeljal na Korensko sedlo jugoslovanski državljani, ki dela v Nemčiji. Ker je imel avto s tujo registracijo, ga je prijavil. Carinikom je izjavil, da nima ničesar drugega prijaviti.
Carinik Nikola stegne roko pod zadnji sedež avtomobila in izvleče radio transistor v

vrednosti 100.000 S din. Potnik osuplo gleda, na vprašanje carinika pa odgovori, da je pozabil na transistor.
»Imate še kaj?« vpraša carinik.
»Ne,« odgovori potnik. »To je vse, kar ste dobili.«
Carinik pogleda pod prednji sedež in izvleče magnetofon.
»Je še kaj blaga v avtomobilu?« vpraša carinik.
»Ne, to je vsekar ste dobili,« odgovarja potnik.
Carinik pogleda v predal avtomobila in izvleče še en radio.
»Je to vse?« ponovno vpra-

ša carinik. Potnik prikima. Carinik pogleda v prostor, kjer je rezervna guma, in izvleče še magnetofon. Na vprašanje potnik zopet zatrjuje, da je to vse. Carinik pa pogleda še v torbico s perilom in iz nje izvleče filmsko kamero.
To je bilo pa res vse. Samo s to pripombo, da so mu blago odvzeli, potnika pa kaznovali z 200.000 S din.
Zdaj pa res lahko napišem, da je bilo to vse, kar je dobil (kazen) in izgubil potnik, ki je menil, da cariniki ob štirih zjutraj dremajo na meji.
J. Vidic

Napadli ribiškega čuvaja

V petek, 12. septembra, nekaj pred sedmo uro zvečer so Milan Kondič in Vid Kondič oba iz Kranja, Gorenjsavska cesta, ter Mirko Prača iz Struževega, napadli ribiškega čuvaja Jožeta Strleta iz Kranja v gostilni na Gorenjesavski cesti. Vzeli so mu službeno pištolo bereto, kal. 9mm, last ribiške družine Tržič.

Žrtvi zelenih mušnic

V torek je umrla na internih kliniki v Ljubljani 43-letna Marija Bernik iz Železnikov. Prejšnji teden, v sredo, je skupaj s hčerko, šestletno Marijo in dvema sosedovima fantoma jedla smrtno nevarne, strupene zelene mušnice in strupene kukmace. Mala Marija je umrla v soboto 13. septembra, medtem ko se je njena mati vse do včeraj borila za življenje.
Bernikovi sta gobe jedli za kosilo. Po desetih urah so se pojavile hude prebavne motnje (bruhanje, driska) vendar sta šele v soboto poiskali zdravnika. Mala Marija je umrla že po treh urah po prihodu v bolnišnico, njena mati pa po treh dneh. Oba sosedova fanta, ki sta pojedla le malo gob, sta izven nevarnosti.
L. M.

Vlom v zimsko kopalnico

V noči od 14. na 15. september je neznanec vlomil v zimsko kopalnico v Kranju. S krampom je odprl tudi vrata v skladišče. Odnesel je

mikrofon, uro budilko, več cigaret in nekaj alkoholnih pijač. Vrednost ukradenih predmetov znaša 296 din.
L. M.

Nesreče v zadnjih dneh

V soboto, 13. septembra, ob pol šesti uri zjutraj se je na cesti drugega reda pri vasi Milje prevrnil z osebnim avtomobilom Marjan Testen iz Rodice pri Domžalah. Avtomobil je zaradi neprimerne hitrosti zaneslo s ceste v občestni kamen in se nato prevrnil na bok. Voznik je bil v nesreči huje ranjen, na avtomobilu pa je škoda za 5000 din.
Okoli devete ure dopoldne je v soboto na cesti drugega reda na Visokem voznik avtomobila Roman Herlec zbil 4-letnega Janeza Vrtača. Otrok je priletel pred avtomobil z leve strani. Hudo ranjenega so odpeljali v bolnišnico.
Na cesti tretjega reda v Trebiji je v soboto popoldne voznik mopeda Franc Selak iz Dolenje Dobrave zbil 19-letno Ivano Pisk iz Jazne. Piskova je nenadoma stopila na cesto tik pred moped. Hudo ranjeno so odpeljali v bolnišnico.

Na cesti prvega reda na Hrušici je v ponedeljek, 15. septembra, ob 20.30, voznik avtobusa Jože Longar z Golnika zadel 29-letnega Franca Simaca, ki je šel peš po levi strani ceste. Nesreča se je pripetila, ko je avtobus pri srečanju z neznanim vozilom zasenčil luči, pri tem pa je spregledal pešca, ki mu je prihajal naproti. Franc Simac je v torek zjutraj na poškodbami umrl v jeseniški bolnišnici.
V torek, 16. septembra, okoli osme ure zjutraj se je pripetila huda prometna nesreča v vasi Tabri pri Mojstrani. Pri srečanju v nepreglednem ovinku sta se zaletela mercedes švicarske registracije, ki ga je vozil bolgarski državljani Borislav Nikoltehev, roj. 1910, in pa tovorni avtomobil avstrijske registracije, ki ga je vozil Friderick Mally, roj. 1939. Trčenje je bilo tako silovito, da sta na kraju nesreče umrla Borislav Nikoltehev in njegova žena Jordanka. Škode na vozilih je za 50.000 din.

<p>1894 1969 75 LET EMO</p>	<p>VSAK KUPEC sobne peči EMO sodeluje pri NAGRADNEM ŽREBANJU</p> <p>Lanskoletni nagradenec IVAN OCEPEK iz Ljubljane je dvakrat zadovoljen.</p> <p>Mogoče boste letos vi...</p>	<p>EMO 3 sobna peč na olje 3000-4000 kcal/h z AET prižigalcem</p>	<p>EMO 5 sobna peč na olje 5000 kcal/h z AET prižigalcem</p>	<p>EMO 8 sobna peč na olje 7500 kcal/h z AET prižigalcem</p>	<p>KAMIN EMO 5 sobna peč na premog 5000 kcal/h</p>	<p>1. nagrada RENAULT 16 TS 2-26. nagrada POTOVANJE V TUJINO za dve osebi 27-60. nagrada IZDELKI „EMO“ Žrebanje meseca decembra v Beogradu</p>
--	--	--	---	---	---	--

Obisk pri naših telesnovzgojnih organizacijah Razvoj športnih iger in vzgoja

Razveseljivo je, da se vedno več mladine v občini Radovljica navdušuje za športne igre. Vse več je ekip, ki redno tekmujejo v občinskih, gorenjskih in slovenskih conskih ligah. To priča o velikem zanimanju mladine, predvsem za odbojko, nogomet, košarko in rokomet. Zelja vseh je doseči čim boljše rezultate in se uvrstiti v čim višjo tekmovalno skupino. V tej zanesenosti pa posamezniki in vodstva kaj radi pozabljajo na nekatere bistvene lastnosti, dobrega športnika-igralca. Mislim na pravičen odnos do organizacije, odgovornost do kolektiva, tovarištvo in vse tisto, kar odlikuje dobro ekipo igralcev. Nekateri posamezniki že ob skromnem znanju ali uspehu radi pozabljajo, da so sestavni del kolektiva, oziroma ekipe. Pozabljajo ali ne vedo, kako mora športnik živeti. Posamezniki in žal tudi kompletne ekipe kaj radi zmago na tekmi »zalivajo« z alkoholnimi pijačami. Vedno več je igralcev, ki si med odmorom kajenjem nabirajo moči za preostali del tekme. Vodstva klubov in društev se prerada navezujejo na posamezne boljše igralce »zvezdice«, ki s svojim vedenjem jemljejo ugled kolektivu. Prav ti igralci so v igri grobi in maščevalni. Vsako reagiranje sodnika pa glasno komentirajo in k sodelovanju vabijo hvaležne domače, predvsem mlade gledalce.

Taka športna srečanja za resnega gledalca ne morejo biti privlačna, zato se bodo morali poleg vodstev tudi igralci sami vprašati, zakaj njihovih tekem ne gleda več ljudi, ki bi za ogled dobre tekme radi plačali vstopnino in tako podprli ekipo. Znanja in športne borbenosti ni mogoče nadomestiti z grobstvo in neprimernimi vedenjem. Res, da te pomanjkljivosti nekaterih posameznikov, ki včasih kvarijo ugled cele ekipe, vodstva klubov in društev skušajo odpraviti, vendar bodo za to morali še veliko storiti in predvsem ostreje ukrepati proti kršilcem športnega obnašanja. Razmisliti bodo morali tudi, ali je mogoče uspešen razvoj ekipe brez strokovnega in pedagoškega vodstva ter poznavanja osnov naše telesne vzgoje.

Z 18 ekipami v radovljiški občini, v katerih je vključenih preko 300 mladih igralcev, delajo le štirje trenerji. Razumljivo, da na ta način ne bo napredka, in da bodo zgoraj navedene pomanjkljivosti, ki jih povzročajo predvsem neznanje, vse pogostejše.

Tudi letos na poziv občinske zveze za telesno kulturo ni bilo prijavi za šolanje strokovnih kadrov pri Solskem centru za telesno vzgojo v Ljubljani. Res je, da so stroški šolanja vsako leto večji, kar pa ne more biti opravičilo, da to tako važno vprašanje osnovne organizacije popolnoma zanemarijo, posebno še, ker del stroškov krije občinska zveza.

Ob takem razmahu športnih iger pa je žalostno tudi to, da tekmovalna gledajo pionirji, ki naj bi jih lepa kolektivna in borbena igra navdušila in pritegnila. Nekulturna in groba igra pa ne more služiti vzgojnemu namenu. Tudi razumevanje javnosti in družbeno pomoč, ki jo organizacije tako zelo potrebujejo, bodo lahko dobile le ekipe dobrih športnikov.

Brez dvoma bodo ob postopnem odpravljanju napak in uvajanju sodobnejših oblik treniranja, športne igre v občini Radovljica še bolj zaživele. Morda se bo našel nekdo, ki bo za igro z žogo navdušil več deklet, kar bi športnim igram dalo toliko večjo vrednost. Prepričan sem, da smo prav v športnih igrah šele na začetku razvoja, saj se nam z gradnjo novih telovadnic in igrišč odpirajo še boljši pogoji za doseg množičnosti in kvalitete.

Aleks Čebulj

Triglav : Sava (Tacen) 3 : 0 (2 : 0)

O nedeljskem prvenstvenem srečanju kot športnem dogodku skoro ni vredno zapisati kaj več kot to, da so bili domačini precej boljši nasprotnik in da sta izid tekme, izražen v golih, v nemali meri krojila izpodnebna moča ter sodnik, ki ni domačim priznal povsem regularnega gola ter vedoma prezrl klasičen primer enajstmetrovke. Če omenimo še, da je pri gostih ugajal vratar, ter da sta za domače bila uspešna Saljanin (2) in Vukotič, smo o tem nezanimivem srečanju povedali vse.

Kar so gostje zamudili na igrišču, so izdatno nadomestili po tekmi v garderobah. Dodobra so namreč — verjetno iz jeze zaradi poraza — demolirali drage naprave v umivalnici. Precej prh so tako zviili, da jih bo treba madomestiti z novimi, nekaj pa

celo odlomili in vrgli v umivalno korito. Povračilo občutne škode bo seveda moral NK Sava-Tacen knjižiti med svoje redne izdatke, poleg tega pa se bo treba za ta huliganski podvig zagovarjati še pred disciplinskim sodiščem Nogometne zveze Slovenije.

V predtekмах so najprej pionirji odpravili tovariše z Jesenic kar z 8:1, nato pa mladina Senčurjane s 4:0.

Sindikalne športne igre

V soboto popoldne so bila na sporedu naslednja srečanja v malem nogometu: Elektrotehnično podjetje : Kovinar 1:1 (1:0), Projekt A : Tekstilindus B 0:1 (0:1), Kovinsko podjetje : Sava B 2:0 (0:0), Projekt B : Iskra B 2:1 (0:0). V ponedeljek pa so se pomerile ekipe sindikalnih organizacij Sava A : IBI 1:2 (0:1), Tekstilni center : Projekt A 3:0 (brez borbe) in Tekstil-

indus B : Elektrotehnično podjetje 6:2 (1:1).

Danes (sreda) popoldne se začnejo odločilna tekmovalna za uvrstitev. Srečali se bodo Kovinar : LIK, Exoterm : Iskra B, Sava B : Projekt B. V soboto popoldne pa bodo na programu tekmovalna Sava A : Kovinsko podjetje, Iskra A : Kovinar, LIK : Tekstilindus B in Elektrotehnično podjetje : Tekstilni center. A. Ž.

Odlični rezultati gorenjskih pionirjev

Republiško prvenstvo v streljanju z MK puškami je prineslo nepričakovan uspeh gorenjskim tekmovalcem. Mladi strelci iz Skofje Loke in Kranja so se vrnili iz Ljubljane s tremi zmagami. Med posamezniki sta bila najboljša Fojkar iz Skofje Loke in Zupan iz Kranja. Ekipna zmaga pa je pripadla še strelcem Kopačevine iz Skofje Loke. Poleg tega pa je še 12 tekmovalcev z Gorenjske izpolnilo normo za nastop na državnem prvenstvu, ki bo prihodnjo nedeljo v Zagrebu.

Rezultati: 30 strelav leže — posamezno: 1. Fojkar (Kopačevina) 247, 3. Martinjak (S. Kovačič) 232, 5. Gabrovec (T. Nadižar) 226, 8. Bogataj (Kopačevina) 220, 9. Kejžar (B. Kavčič) 220, 10. Gruden (B. Kavčič) 219 itd.; ekipno — 1. Kopačevina (Skofja Loka) 685, 4. Brata Kavčič (Skofja Loka) 623, 6. Tone Nadižar (Kranj) 617, 8. Iskra (Kranj) 565;

3 x 10 strelav posamezno — 1. Zupan (Slavec Ivo-Joki) 208, 3. Fojkar (Kopačevina) 201, 9. Habjan (B. Kavčič) 187, 10. Strnad (Iskra) 185, 12. Gruden (B. Kavčič) 183; ekipno — 2. Brata Kavčič (Skofja Loka) 548, 3. Kopačevina (Skofja Loka) 546, 6. T. Nadižar (Kranj) 502 itd. B. Malovrh

Od nedelje do nedelje

NOGOMET — V zahodni conski ligi je kranjski Triglav premagal Savo iz Tacna s 3:0 (2:0) in si deli po tretjem kolu prvo mesto na lestvici skupaj z Usnjarem, ki imata vsak po pet točk. Škofjeloški LTH je igral tokrat v gosteh z ekipo Adrio in zabeležil neodločen rezultat 3:3 (3:2). Novinec v ligi Lesce pa je izgubil v Hrastniku z istoimenskim moštvom 0:2 (0:0).

V nedeljo so na sporedu naslednje tekme: LTH : Tolmin, Lesce : Primorje, Usnjar : Triglav. Torej se obeta predvsem v srečanju Usnjar : Triglav zelo zanimivo srečanje, kdo bo po četrtem kolu sam na vrhu lestvice.

ROKOMET — Gorenjski rokometiški so imeli v minulem kolu le polovičen uspeh. Tržič je doma premagal Branik iz Maribora s 13:12 (8:7), Kranj pa je izgubil v Soštanju s 17:22 (11:10). V ženski ligi pa se je derbi med Branikom in ekipo Selc v Mariboru končal s tesno zmago domačink 11:9 (8:6).

Gorenjski trije predstavniki v republiških ligah bodo prihodnjo nedeljo igrali z naslednjimi nasprotniki: moški — Kranj : Ribnica in Slovan : Tržič; ženske — Selca : Usnjar.

KOSARKA — Gorenjski derbi v republiški moški ligi Triglav : Kroj bo na sporedu šele danes zvečer v športnem parku Stanka Mlakarja v Kranju. Po dveh zaporednih porazih v tem srečanju Kranjčani upajo na obe točki. Prihodnjo soboto pa se bodo gorenjski predstavniki v moški ligi pomerili takole: Kroj : Celje, Vrhnika : Jesenice in Rudar : Triglav.

V ženski republiški ligi pa so si Jeseničanke z zmago nad Slovanom 70:42 (25:26) že priborile prvo mesto in s tem naslov letošnjih prvakinj Slovenije. V minulem kolu je škofjeloška ekipa Kroj premagala Konus 67:19 (32:10). V soboto pa bosta gorenjska predstavnika igrala z naslednjima nasprotnikoma: Trnovo : Jesenice in Litija : Kroj.

ODBOJKA — V moški republiški ligi je Kamnik premagal Trebnje s 3:0 in trenutno zavzema na lestvici šesto mesto. V prihodnjem kolu bodo Kamničani igrali v Ljubljani z istoimensko ekipo. V ženski ligi pa so Jesenice gladko premagale Kamnik s 3:0. V nedeljo bo ekipa Jesenic sprejela v goste Maribor, Kamnik pa bo odpotoval v Ravne, kjer se bo pomeril s Fužinarjem.

J. Javornik

Premalo zanimanja za ERC

V elektronskem računskem centru (ERC) v Stegnah pri Ljubljani je bila v ponedeljek tiskovna konferenca o vlogi centra pri zbiranju najrazličnejših podatkov. Razgovora z novinarji so se udeležili tudi član IS Jožko Štrukelj, republiški sekretar za pravosodje in občo upravo dr. Viktor Damjan in načelnik urada za preučevanje organizacije in delovnih me-

tod v javni upravi Martin Lorber.

Elektronski računski center so ustanovili republiški izvršni svet, Iskra in ljubljanska univerza z namenom, da bi čim hitreje in čim ceneje prišli do številnih podatkov, ki jih potrebuje tako gospodarstvo kot družbene službe. Kot je dejal član izvršnega sveta skupščine SR Slovenije Jožko Štrukelj, pomeni omenjeni republiški

računski center zametek racionalizacije in modernizacije dela javne uprave, statistike, družbenih služb, obračuna osebnih dohodkov, registra prebivalcev in davčne službe. Elektronski računalnik CDC 33000 sedaj še ni polno izkoriščen saj računajo, da bo letos opravil okoli 1500 delovnih ur od 6000, kolikor je njegova zmogljivost. Res je, da je trenutna delovna ura elektronskega računalnika precej draga — 195.000 S din, vendar z večjim obratovanjem bi se tudi stroški občutno znižali. Morda ni odveč poudariti glavno prednost elektronskega računalnika pred drugimi načini zbiranja in obdelave podatkov — ta je zlasti v hitrosti in ne nazadnje v cenenosti. Čeprav se že sedaj nekatere občinske skupščine zanimajo za delo centra, ustanovitelji pričakujejo, da se bo zanimanje še povečalo. Po mnenju republiškega sekretarja za pravosodje in občo upravo dr. Viktorja Damjana elektronski center ni samo nova tehnična zanimivost, temveč s svojo prisotnostjo sili celotno naše gospodarstvo k novemu načinu zbiranja in obdelave podatkov. Njegov pomen je najbolj očiten v javni upravi, kjer z elektronskim računalnikom lahko občutno zmanjšamo stroške. Trenutno v centru že poskusno obračunavajo osebne dohodeke zaposlenih v nekaterih ustanovah in so z rezultati zelo zadovoljni. Zato ustanovitelji menijo, da bi se morale tudi občinske skupščine preusmeriti na delo po novem, sodobnejšem in kar je morda najvažnejše hitrejšem načinu. Pri tem je zanimiva tudi ugotovitev, da v nekaterih občinskih upravah rajši delajo po starem, namesto, da bi uporabili sodobne dosežke znanosti. V. G.

Nov dom upokoencev

Končno se obeta gradnja zelo potrebnega doma upokoencev v Kranju. Izmed več predlogov lokacij so se končno odločili za prostor ob gozdniški blizu otroško-varstvene ustanove Tatjane Odrove na Planini. Kot investitor bo nastopila občinska skupščina, ki je pokazala veliko razumevanja za pomoč upokojenim občanom. Iz republiških in drugih virov ima društvo upokoencev v Kranju v ta namen že zbranih okroglo 3 milijone novih dinarjev. Dom naj bi bil končan v letu 1971 in bo namenjen upokojencem, ki iz kakršnih koli vzrokov nimajo ustreznega stanovanja in

oskrbe. Po sedanjih predvidevanjih naj bi bilo v domu 150 ležišč, v glavnem sobe z eno, a nekaj tudi z dvema posteljami za zakonce. Za udobnost teh starih ljudi so predvideni razni prostori za družabno življenje.

Društvo upokoencev ima samo v Kranju 3700 članov, v vsej občini pa jih je 6900. Od teh jih je mnogo, ki so potrebni domske oskrbe. Točne potrebe in želje pa še niso znane. Zato zbira društvo upokoencev v Kranju prijave vseh, ki želijo bivati v domu, da bi tako pravočasno še ukrepali za prilagoditev zmogljivosti z nakazanimi potrebami. K. Makuc

Novo igrišče pri šoli Lucijan Seljak

V petek, 12. septembra, popoldne so pri osnovni šoli Lucijan Seljak v Stražišču slovesno odprli novo šolsko igrišče, pravi stadion v malem. Igrišče ima ravno in krožno atletsko stezo, igrišči za rokomet in košarko, prostor za skoke v višino in daljino prostor za metanje krogle, naprave za plezanje in kroge. Pripravljen je tudi prostor za igrišče za predšolske otroke, vendar še ni opremljeno. V celoti meri igrišče nekaj več kot 7000 kvadratnih metrov z zelenicami vred.

Denar za igrišče, ki je stalo 300.000 din so prispevali temeljna izobraževalna skupnost, šola sama, tovarna Sava, občinska skupščina Kranj

ter občinski odbor za telesno vzgojo. Dela je kvalitetno opravilo podjetje Komunalni servis Kranj.

Otvoritev igrišča, ki ga je mamenu izročil podpredsednik skupščine občine Kranj Janez Sušnik, je bila še posebej slovesna, saj je s tem objektom šola proslavila obnem tudi desetletnico obstoja. Ob tej priložnosti so obdarovali najbolj prizadene delavce na šoli ter vse upokojene nekdanje sodelavce. Slavnosti ob otvoritvi se je udeležil tudi predsednik občinske skupščine Slavko Zalokar ter več predstavnikov družbenopolitičnega življenja občine Kranj. L. M.

Slovenska mladina proslavila svoj jubilej

Nepregledna množica mladine iz vseh krajev Slovenije, sosednje Hrvatske in zamejstva se je zbrala v nedeljo v Kozjem, majhnem ob pobočje Bohorja stisnjem trgu, da bi proslavila 50. obletnico Skoja in ZKJ. Čeprav nihče natančno ne ve, koliko mladih je bilo v nedeljo v Kozjem, organizatorji računajo, da jih je bilo krepko čez 15.000. Kamor si pogledal, glava pri glavi, avtobus pri avtobusu, šotor pri šotoru. V Kozjem so se namreč zbrali tudi taborniki in planinci iz vse Slovenije. Pa ne samo to. Tjakaj so prišli tudi nekdanji slavni kozjanski partizani, borci kozjanskega odreda, ki so bili med NOB strah in trepet sovražnikovih postojan v kozjanskih vaseh, tja do Brežic in Pišec.

Tudi udeležba gorenjske mladine je bila na dostojni višini. Iz Kranja je v zgodnjih jutranjih urah odpeljala kolona trinajstih avtobusov, pa tudi ostale gorenjske občine niso zaostajale. Med njimi je bil tudi pevski zbor iz kranjske gimnazije in folklorni skupini iz Save in Skofje Loke. Zares dostojna udeležba z Gorenjske.

Malo pred enajsto uro se je množica zgrnila na prostoru pred novo moderno osnovno šolo. Zaigrala je godba na pihala Rudarskega šolskega centra iz Velenja in zapel mladinski pevski zbor iz Maribora. Na slavnostno tribuno se je povzpeli član izvršnega biroja CK ZKJ Edvard Kardelj. Na tribuni so bili najvidnejši predstavniki slovenskega javnega in političnega življenja: Sergej Kraigher, Stane Kavčič, Lidija Sentjurc, Janez Vipotnik, Janko Rudolf, Franc Leskošek-Luka, Janez Kocijančič itd.

Kardelj je govoril o velikih zgodovinskih zaslugah Skoja in podal pregled povedetih let njegove revolucionarne poti. Ne morem povedati tistega, kar ta obletnica resnično pomeni, je dejal tovariš Kardelj. Nato je govoril o gospodarskem in družbenem razvoju Slovenije in Jugoslavije ter ovrnil teorije, da »delavski razred ni sposoben za samoupravljanje«. Kardelj je govoril tudi o odnosih med socialističnimi državami in političnem položaju v Jugoslaviji. Množica ga je večkrat prekinila in mu vzklikala.

Po Kardeljevem govoru so pripadniki enot teritorialne obrambe, ki so v teh dneh na vajah v Kozjem, prikazali helikopterski desant na Kozje. Pokalo je, kot bi šlo zares. Po vojaški vaji so nastopili še miličniki-kadeti iz Strokovne šole za notranje zadeve in pokazali res prave vragolije na motorjih, za njimi pa so nastopili še gasilci-mladinci iz Slovenije in Hrvatske.

Ko smo odhajali, so po Kozjem odmevali zvoki najrazličnejših ansamblov. Mladi so zaplesali. Niti prihajajoča noč jih ni umirila, niti utrujenost, saj so bili ves dan na nogah.

Za konec lahko zapišemo le to, da tistemu, kdor se je v nedeljo podal v Kozje, prav gotovo ni bilo žal. Proslavitev velikega jubileja je bila enkratna in nepozabna.

J. Košnjek

Uspele vaje reševalcev

Ob dnevu planincev je bil v nedeljo na Kališču pod Storžičem poleg ostalega programa tudi prikaz reševanja ponesrečencev v gorah. Nastopilo je 9 izurjenih gorskih reševalcev iz Kranja. Razen

običajnih spustov in dvigov »ponesrečence« iz skalnatega prepada, so pokazali tudi nekatere sodobne načine reševanja in uporabo tehnične opreme. Vodja akcije Jože Zvokelj je gledalcem postopoma razlagal posamezne operacije, uporabo tehnike, spretnost, večino in fizično kondicijo reševalcev. Približno 200 planincev udeležencev je ob koncu vaje nagradilo izvajalce s ploskanjem in povelji. K. M.

običajnih spustov in dvigov »ponesrečence« iz skalnatega prepada, so pokazali tudi nekatere sodobne načine reševanja in uporabo tehnične opreme. Vodja akcije Jože Zvokelj je gledalcem postopoma razlagal posamezne operacije, uporabo tehnike, spretnost, večino in fizično kondicijo reševalcev. Približno 200 planincev udeležencev je ob koncu vaje nagradilo izvajalce s ploskanjem in povelji. K. M.

